

Schrifttum über das Posener Land 1961-1962 und Nachträge in Auswahl

bearbeitet von Herbert Rister

I. ALLGEMEINES

1. Bibliographien und Zeitschriften

1. **Bibliografia** regionalna Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej. Za r. 1959. (Praca zesp. pod red. B[olesława] Świdorskiego. Materiały zebr.: H. Dąbrowska [u. a.]) Po. 1962. 314 S. [Regionale Bibliogr. Großpolens u. d. Landes Lebus f. d. J. 1959. Gemeinschaftsarbeit, hrsg. v. B. Świdorski.]
2. **Rister, Herbert**: Schrifttum über das Posener Land. 1959—1960. Auswahl. In: ZfO. 10. 1961, 3. S. 585—600.
3. Veröffentlichte Arbeiten von Walther **Maas** 1917—1961. In: Geogr.-Gesch.-Pädagogik. Festschr. f. Walther Maas. Gött. 1961. S. 223—250.
4. **Arboretum** Kórnickie. Po. 5. 1960 (1961)—7. 1962. [Die Baumschule Kórnik.]
5. **Archeologia**. Roczn. Państw. Muzeum Archeol. w Warsz. Warsz. 11. 1959/60 (1961). 12. 1961 (1962). [Archäologie. Jb. d. Staatl. Museums f. Vorgesch. i. Warschau.]
6. **Biuletyn**. (Kuratorium Okręgu Szkoln. Bydgoskiego w Toruniu.) Toruń. 1. 1960, Jan. ff. [Nachrichten d. Kuratoriums d. Schulbezirkes Bromberg i. Thorn.]
7. **Dziennik** urzędowy Rady Narodowej m. Poznania. Po. 1962. [Amtsblatt d. Nationalrates d. Stadt Posen.]
8. **Dziennik** urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu. Po. 1962. [Amtsblatt d. Nationalen Wojewodschaftsrates i. Posen.]
9. **Fontes** archaeologici Posnanienses. (Muzeum Archeol. w Po.) Po. 11. 1960. 12. 1961.
10. **Gazeta** poznańska. (Kom. Woj. Pol. Zjedn. PR.) Po. 13. 1961. [Posener Zeitung.]
11. **Jahrbuch** Weichsel-Warthe. Hrsg.: Landsmannsch. Weichsel-Warthe. Gevelsberg/Westf. 7. 1961. 8. 1962.
12. **Kronika** miasta Poznania. Po. 29. 1961. 30. 1962. [Chronik d. Stadt Posen.]
13. **Kwartalnik** geologiczny. (Inst. Geolog.) Warsz. 5. 1961. 6. 1962. [Geolog. Vtjschr. Hrsg. v. Geolog. Inst.]
14. **Kwartalnik** historyczny. (Pol. Akad. Nauk. Inst. Hist.) Warsz. 68. 1961. 69. 1962. [Hist. Vtjschr. Hrsg. v. Hist. Inst. b. d. Poln. Akad. d. Wiss.]
15. **Z Otchłani** wieków. Dwumiesięcznik pośw. pradžejom Polski. (Pol. Towarzystwo Archeolog.) Po. 27. 1961. 28. 1962. [Aus d. Schoße d. Vorzeit. Zweimonatsschr. f. d. Urgesch. Polens. Hrsg. v. d. Poln. Archäolog. Gesellsch.]
16. **Przegląd** geologiczny. Warsz. 9. 1961. 10. 1962. [Geolog. Rdsch.]
17. **Przegląd** zachodni. (Inst. Zach.) Po. 17. 1961. 18. 1962. [Westrundschau. Hrsg. v. Westinst. (i. Posen).]
18. **Rocznik** pilski. (Pol. Tow. Hist. Koło w Pile.) Piła. 1. 1960. 2. 1962. [Schneidemühler Jahrbuch. Hrsg. v. d. Abt. Schneidemühl d. Poln. Hist. Gesellsch.]
19. **Roczniki** historyczne. Annales historiques. Po. 27. 1961. 28. 1962.
20. **Roczniki** Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Annals of the Poznań [Posen] Agricultural College. Po. 9. 1960 (1961). 10. 1961 (1961). 12—13. 1962.
21. **Posener Stimmen**. Heimatbl. d. Hilfskomitees d. Glieder d. Posener Evgl. Kirche. Hamburg. 8. 1960/61—10. 1962/63. [Nebst] Beil.: Weichsel-Warthe. Mitteilungsbl. d. Landsmannsch. Weichsel-Warthe, Bundesverb. e. V.

22. **Studia** i materiały do dziejów Wielkopolski i Pomorza. Po. 7. 1962. [Untersuch. u. Beitr. z. Gesch. Großpolens u. d. südl. Ostseegebietes.]
23. Polska **Sztuka** ludowa. L'art populaire polonais. (Państw. Inst. Badań Sztuki Ludowej.) Warsz. 15. 1961. 16. 1962.
24. **Zeszyty** naukowe Politechniki Poznańskiej. Po. Nr 8. 1961 ff. [Wiss. Hefte d. Techn. Hochsch. i. Posen.]
25. **Zeszyty** naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Po. Nr 31. 1961 ff. [Wiss. Hefte d. Adam-Mickiewicz-Univ. i. Posen.]
26. **Zeszyty** naukowe. (Wyższa Szkoła Ekon. w Po.) Po. 1. Ser. Nr 1. 1961 ff. [Wiss. Hefte d. Wirtschaftshochsch. i. Posen.]
27. **Ziemia** nadnotecka. Mies. regionalny. Po. 1. 1961, Apr. ff. [D. Land a. d. Netze. Landeskdl. Monatsschr.]
28. **Grot**, Zdzisław: Kronika miasta Poznania. W czterdziestolecie ukazania się pisma. [M. 4 Abb.] In: Kron. m. Po. 31. 1963, 2. S. 27—40. [D. Zeitschr. „Chronik d. Stadt Posen“. Zum 40. Jahrestag d. Gründung d. Zeitschr.]
29. **Semrau**, Zofia: Czasopisma poznańskie. Cz. III. (1870—1875.) [M. Abb.] In: Kron. m. Po. 29. 1961, 4. S. 87—102. [Posener Zeitschriften. T. 3. 1870—75.]
30. **Semrau**, Zofia: Czasopisma poznańskie. Cz. IV. (1876—1880.) [M. Abb.] In: Kron. m. Po. 30. 1962, 3. S. 55—64. [Posener Zeitschriften. T. 4. 1876—80.]

2. Gesamtdarstellungen

31. **Almanach** szamotulski. (Zespół red.: Felicjan Brzeskwiniwicz [u. a.]) (Po.:) Wyd. Pozn. (1961). 178 S., Abb. [Almanach f. d. Gebiet v. Samter.]
32. **Hoff**, Monika, Zygmunt Hoff: Nad Wartą i Goplem. (Warsz.: PZWS (1962). 99 S., Abb., Kt. [An d. Warthe u. am Goplosee.]
33. **Jahrbuch** Weichsel-Warthe. Hrsg.: Landsmannsch. Weichsel-Warthe. 7. (Zsgest. u. bearb. v. Theodor Bierschenk, Peter Nasarski [u.] Albert Rentz.) Gevelsberg/Westf. 1961. 160 S., zahlr. Abb.
34. **Jahrbuch** Weichsel-Warthe. Hrsg.: Landsmannsch. Weichsel-Warthe. 8. (Zsgest. u. bearb. v. Theodor Bierschenk, Peter Nasarski [u.] Johannes Steffani.) Gevelsberg/Westf. 1962. 169 S., zahlr. Abb.
35. **Polska** zachodnia i północna. (Red.: J. Kruczyńska.) Po. [usw.]: Wyd. Zach. 1961. 542 S. [West- u. Nordpolen.]
36. **Powiat** trzecieński wczoraj i dziś. Praca zbior. pod red. Stanisławy Zajchowskiej. (Zespół autorów: Franciszek Grunt [u. a.]. Mapki: Marian Gonet [u. a.]. Po.:) Wyd. Pozn. (1961). 269 S., Abb., Kt., 1 Pl., Tab., Schriftt. [Vergang. u. Gegenw. d. Kr. Schönlanke.]
37. **Rocznik** statystyczny woj. bydgoskiego. 3. 1960/61. (Kol. red.: Włodzimierz Maksymowicz [u. a.]) Bydg. 1961. XVIII, 365 S., 1 Kt., Tab., Zeichn. [Statist. Jahrbuch d. Woj. Bromberg 3. 1960/61.]
38. **Trzeciak**, Przemysław: Ziemia wielkopolska. Informator. (Rozdz. pt. Wielcy Wielkopolanie na szerokim świecie oprac. Aleksander Błachowski. Mapy: Ryszard Świętochowski.) Warsz.: Polonia 1962. 180 S., Abb., Bildn., 3 Kt. [D. großpoln. Land. Nachschlagewerk.]

3. Biographien

39. Textor, Hermann: Peter Alexander **Bierschenk** zum Gedächtnis. [M. 3 Abb. u. 1 Bildn.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 7. 1961. S. 60—66.
40. Kraft, Waldemar: Zum Gedenken an Dr. Georg **Bushe**-Tupadly. In: Posener Stimmen. 8. 1961, 5. S. 6—7.
41. Steffani, Johannes: Bogislav v. **Klitzing**. Einer d. besten Söhne d. Posener Landes. [M. Bildn.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 8. 1962. S. 82—83.

42. Breyer, Richard: Dr. Alfred **Lattermann**, e. führender Wissenschaftler unserer Volksgruppe. [M. 1 Bildn.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 7. 1961. S. 90—93.
43. Rhode, Gotthold: Manfred **Laubert**. 1877—1960. In: Jb. Weichsel-Warthe. 8. 1962. S. 35—40.
44. Rhode, Gotthold: Manfred **Laubert**. (1877—1960.) In: ZfO. 10. 1961, 4. S. 630—632.
45. Kauder, Viktor: Dr. Kurt **Lück**. Volkstumskämpfer u. Forscher. [M. Bildn.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 8. 1962. S. 60—65.
46. Geographie - Geschichte - Pädagogik. Festschr. f. Walther **Maas** z. 60. Geb. am 9. 6. 1961. Im Namen seiner Kollegen, Freunde u. Schüler hrsg. v. Fritz Wenzel. Gött.: Goltze 1961. XV, 258 S., 1 Faltkt.
47. Nagel, Carl: Carl von **Rappard** u. die Gemeinde Pinne. [M. 2 Abb.] In: Posener Stimmen. 9. 1962, 7. S. 2—3.
48. Kruska, Harald: In memoriam Ilse **Rhode**. [M. Bildn.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 7. 1961. S. 44—46.
49. Vogt, Dietrich: Zur Erinn. an e. großen Schulmann. Dr. Otto **Schönbeck**, 1881—1959. [M. 1 Bildn. u. 2 Abb.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 7. 1961. S. 28—35.
50. Dobbermann, Paul: Franz Balthasar **Schönberg** von Brenckenhoff, d. Kultur-Ingenieur d. Netzedistrikts. In: Posener Stimmen. 9. 1962, 10. S. 4—6; 11. S. 2—3.
51. Kraft, Adolf: Verbandsdir. Dr. Leo **Wegener**. In: Posener Stimmen. 8. 1961, 9. S. 2—4.

II. LANDESKUNDE

52. **Adam**, Otto: Die Wiesen des Obrabruches. [M. 2 Abb.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 7. 1961. S. 109—113. [Gegend v. Wollstein.]
53. **Augustowski**, Bolesław: Zarys geomorfologii międzyrzecza odrzańsko-obrzańskiego. Po. 1961. 84 S., Kt., Zeichn., Schriftt., franz. Zsfass. [Abriß d. Geomorphol. d. Oder-Obra-Flußgebietes.] (Prace Komisji Geogr.-geolog. 3, 2. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Matem.-przyrodn.)
54. **Badania** fizjograficzne nad Polską zachodnią. 7. Po.: (Państw. Wyd. Nauk.) 1961. 199 S., zahlr. Abb., Faltkt., Falttab., Kt. i. T., Zeichn., Schriftt., engl. Zsfass. [Landeskdl. Forsch. üb. Westpolen. 7. (Hrsg. v. Landeskdl. Komitee b. d. Math.-naturwiss. Abt. d. Posener Gesellsch. d. Freunde d. Wiss.)]
55. **Badania** fizjograficzne nad Polską zachodnią. 8. Po.: (Państw. Wyd. Nauk.) 1961. 242 S., Abb., Faltkt., Falttab., Zeichn., Schriftt., engl. Zsfass. [Landeskdl. Forsch. üb. Westpolen. 8. (Hrsg. v. Landeskdl. Komitee b. d. Math.-naturwiss. Abt. d. Posener Gesellsch. d. Freunde d. Wiss.)]
56. **Badania** fizjograficzne nad Polską zachodnią. 9. Po.: (Państw. Wyd. Nauk.) 1962. 168 S., zahlr. Abb., Kt., Zeichn., Schriftt., engl. Zsfass. [Landeskdl. Forsch. üb. Westpolen. 9. (Hrsg. v. Landeskdl. Komitee b. d. Math.-naturwiss. Abt. d. Posener Gesellsch. d. Freunde d. Wiss.)]
57. **Badania** fizjograficzne nad Polską zachodnią. 10. Po.: (Państw. Wyd. Nauk.) 1962. 327 S., zahlr. Abb., Kt., Zeichn., Schriftt., engl. Zsfass. [Landeskdl. Forsch. üb. Westpolen. 10. (Hrsg. v. Landeskdl. Komitee b. d. Math.-naturwiss. Abt. d. Posener Gesellsch. d. Freunde d. Wiss.)]
58. **Gniezno**. Przewodnik po mieście i okolicy. Oprac. zbior. pod red. Jerzego Wisłockiego. (Mapy: Zbigniew Dydowicz. Po.:) Wyd. Pozn. (1962). 87 S., Abb., 2 Kt., Pl. [Gnesen. Führer durch d. Stadt u. ihre Umgeb.]
59. **The Great Poland lowland**. Guide-book of excursion A. Prep. under the supervision of Bogumił Krygowski. Transl. by Teresa Dmochowska. (Łódź: PWN 1961.) 43 S., 6 Kt., 9 Taf.

60. **Maas**, Walther: Aus Westpreußen u. dem Netzedistrikt. Heimatkdl. Aufsätze. Braunschw.: Geogr. Inst. d. Kanthochsch. 1962. 162 S. [Mschr.]
 61. **Mapa** woj. bydgoskiego. Podz. 1 : 500 000. Warsz.: Państw. Przedsięb. Wyd. Kartogr. 1961. 39,5 × 40,5 cm. [Kolor.] [Kt. d. Woj. Bromberg i. M. 1 : 500 000.]
 62. **Maryniuk**, Bronisław: Wschowa i okolice. Warsz.: Sport i Turyst. 1962. 99 S., Abb., Kt., Pl., Schriftt. [Fraustadt u. Umgeb.]
 63. **Okolice** Poznania. Mapa turyst. Podz. 1 : 300 000. Wyd. 2 popraw. i uzupełn. Warsz.: Państw. Przedsięb. Wyd. Kartogr. 1961. 47 × 31,5 cm. [D. Umgeb. Posens. Touristenkt. i. M. 1 : 300 000. 2. verb. u. erw. Aufl.]
 64. **Szlak** wodny Gopło-Notec. Mapa turyst. (Podz. 1 : 150 000. Warsz.: Państw. Przedsięb. Wyd. Kartogr. 1961.) 25 × 94 cm. [D. Wasserweg Goplosee-Netze. Turistenkt. i. M. 1 : 150 000.]
-
65. **Dzięciołowski**, Wojciech, Alojzy Kowalkowski, Stanisław Rząsa: Gleby powiatu wągrowieckiego. Po.: (PWN) 1961. 24 S., Tab., Schriftt., engl. Zsfass. [D. Böden d. Kr. Wongrowitz.] (Prace Komisji Nauk Leśnych. 9,3. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Nauk Roln. i Leśnych.)
 66. **Gadomska**, Stefania: Utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe doliny Noteci w okolicy Krostkowa i Osieka n/Notecią koło Wyrzyska. In: Z Badań czwartorzędu w Pol. 8. 1957. S. 371—393. [Trias- u. Quartärbildungen d. Netze-ales i. d. Umgeb. v. Freymark u. Netzthal a. d. Netze b. Wirsitz.]
 67. **Kaczmarek**, Czesław: Wyniki obserwacji meteorologicznych w Kórniku w r. 1959. [M. Abb. u. Tab.] In: Arboretum Kórnickie. 5. 1960 (1961). S. 235—254. [Ergebn. d. meteorol. Beobacht. d. J. 1959 i. Kórnik.]
 68. **Kaczmarek**, Czesław: Wyniki obserwacji meteorologicznych w Kórniku w r. 1960. [M. Abb. u. Tab.] In: Arboretum Kórnickie. 6. 1961. S. 257—276. [Ergebn. d. meteorol. Beobacht. d. J. 1960 i. Kórnik.]
 69. **Konieczny**, Stanisław: Zagadnienie klasyfikacji oraz wieku moreny czołowej na północ od Konina. In: Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. 1961,1 = Nr 63. S. 117—119. [D. Problem d. Klassifizierung u. d. Alters d. Hauptmoräne nördlich v. Konin.]
 70. **Kozarski**, Stefan: Wydmny w pradolinie Noteci koło Czarnkowa. [M. Abb., Zeichn. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 9. 1962. S. 37—57. [M. engl. Zsfass.:] Dunes in the Noteć [Netze] ice-marginal valley near Czarnków [Czarnikau]. S. 57—67.
 71. **Kwinichidze**, Mikołaj, Zbigniew Prusinkiewicz: Krótki przegląd badań ośrodka poznańskiego nad glebami Polski północno-zachodniej (1945—1956). [M. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 5. 1959. S. 151—160. [M. engl. Zsfass.:] A short survey of soil researches in NW Poland conducted by Poznań [Posen] soil scientists (1945—1956). S. 160—161.
 72. **Majdanowski**, Stefan: Wyniki badań limnologicznych ośrodka poznańskiego w l. 1945—1952. [M. 1 Falttab. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 5. 1959. S. 163—179. [M. engl. Zsfass.:] Results of limnological investigations made in 1945—1952 by Poznań [Posen] geographers. S. 179—181.
 73. **Olewicz**, Zbigniew Romuald: Glacitektonika iłów poznańskich w okolicy Kalisza. [M. 1 Kt., Zeichn. u. franz. Zsfass.] In: Roczn. Pol. Tow. Geol. 31. 1961, 2/4. S. 443—460. [D. eiszeitliche Tektonik d. Posener Letten i. d. Gegend v. Kalisch.]
 74. **Pilarczyk**, Leon: O niektórych cechach morfologicznych i wieku wydm wschodniej części międzyrzecza warciańsko-noteckiego. [M. 1 Zeichn. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 9. 1962. S. 147—154. [M. engl. Zsfass.:] Remarks

on some morphological features and age of dunes of the East part of the Warta [Warthe]-Noteć [Netze] interfluve. S. 154—157.

75. **Przybylski**, Tadeusz, i Karol Rotnicki: Fazy rozwojowe doliny Zaleskiej Strugi. [M. mehr. Tab., Zeichn. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 7. 1961. S. 147—162. [M. engl. Zsfass.:] Developmental phases of the Zaleska Struga valley [b. Schildberg (Ostrzeszów)]. S. 162—164.

76. **Rotnicki**, Karol, Krystyna Wasilowska: Os lubaski. [M. zahlr. Abb. u. Zeichn. sowie Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 9. 1962. S. 95—120. [M. engl. Zsfass.:] Lubasz esker. S. 121—125.

76a. **Sacha**, Bolesław: Próba wydzielenia prowincji litologicznych miocenu Wielkopolski. (Attempt of detachment of the lithological Miocene provinces of Wielkopolska [Großpolen].) [M. 2 Zeichn., russ. u. engl. Zsfass.] In: Prz. geol. 9. 1961, 1. S. 20—24.

77. **Sporakowski**, Tadeusz: Wyniki pomiarów przezroczystości i barwy wody Jeziora Durowskiego pod Wągrowcem. [M. mehr. Tab. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 7. 1961. S. 165—176. [M. engl. Zsfass.:] Measurements of the transparency and colour of water in Lake Durowskie near Wągrowiec [Wongrowitz]. S. 176.

78. **Tobolski**, Kazimierz: Próba określenia wieku wydym międzyrzeczna warciańsko-noteckiego metodą palynologiczną. [M. Tab., Zeichn. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 10. 1962. S. 233—272. [M. engl. Zsfass.:] An investigation to determine the age of the dunes in the area between the rivers Warta [Warthe] and Noteć [Netze] applying the palynological method. S. 272—273.

79. **Arboretum** Kórnickie. (Nacz. red.: Stefan Białobok.) 5. 1960. Po.: PWN 1961. 293 S., Abb., Tab., Schriftt., russ. u. engl. Zsfass. [D. Baumschule Kórnik. 5.]

80. **Arboretum** Kórnickie. (Nacz. red.: Stefan Białobok.) 6. 1961. Po.: PWN 1961. 303 S., Abb., Kt., Pl., Tab., 1 Taf., Schriftt., russ. u. engl. Zsfass. [D. Baumschule Kórnik. 6.]

81. **Arboretum** Kórnickie. (Nacz. red.: Stefan Białobok.) 7. 1962. Po.: PWN 1962. 287 S., Abb., Kt., Tab., 9 Taf., russ. u. engl. Zsfass. [D. Baumschule Kórnik. 7.]

82. **Beiger**, Maria: Materiały do znajomości muchówek minujących Wielkopolski. [M. Zeichn. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 10. 1962. S. 49—65. [M. engl. Zsfass.:] Materials concerning fauna of mining diptera in Great Poland. S. 65.

83. **Berger**, Leszek: Mięczaki pogranicza Wielkopolski, Śląska i Jury Krakowsko-wieluńskiej. Po.: (PWN) 1961. 123 S., Abb., Kt., Tab., Schriftt., engl. Zsfass. [Mollusken d. Grenzgebietes v. Großpolen, v. Schles. u. d. Krakau-Wieluner Juras.] (Prace Komisji Biolog. 25,1. — Pozn. Tow. Nauk. Wydz. Matem.-przyrodn.)

84. **Białobok**, Stefan: Historia introdukcji i aklimatyzacji drzew i krzewów w Arboretum Kórnickim. [M. Abb., Diagr., 1 Kt., Tab. u. engl. Zsfass.] In: Arboretum Kórnickie. 5. 1960 (1961). S. 141—202. [Gesch. d. Einführ. u. Akklimatisier. d. Bäume u. Sträucher i. d. Baumschule Kórnik.]

85. **Browicz**, Kazimierz: Gatunki z rodziny Taxodiaceae W. Neger w Arboretum Kórnickim. [M. Abb., Diagr., Tab., 1 Kt., russ. u. engl. Zsfass.] In: Arboretum Kórnickie. 5. 1960 (1961). S. 203—224. [Spezies aus d. Familie d. T. W. N. i. d. Baumschule Kórnik.]

86. **Czarnecki**, Zygmunt: Ptaki jeziora Gopio. The birds of the Gopło Lake. (Warsz.: PWN 1962.) 14 S., 1 Kt., Schriftt., russ. u. engl. Zsfass. (Acta ornithologica. 6,11. — PAN. Inst. Zoolog.)

87. **Czubińska**, Maria: Rozmieszczenie *galium rotundifolium* L. na nizinie wielkopolsko-kujawskiej. [M. Kt.-Sk., 1 Faltkt. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 10. 1962. S. 275—288. [M. engl. Zsfass.:] Distribution of *galium rotundifolium* in Great Poland-Kujawy [Kujawien] lowland. S. 289.
88. **Dziabaszeńska**, Jadwiga: Pająki z rodziny Thomisidae Wielkopolskiego Parku Narodowego. Po. 1961. 28 S., 1 Tab., Zeichn., Schriftt., engl. Zsfass. [Mschr.] [Spinnen aus d. Familie d. Th. d. Großpoln. Nationalparkes.] (Prace monogr. nad przyr. Wielkop. Parku Nar. pod Po. 4,1. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Mat.-przyrodn.)
89. **Dziabaszeński**, Andrzej: Pająki z rodziny Theridiidae Wielkopolskiego Parku Narodowego. Po.: (PWN) 1961. 44 S. = S. 443—482; Tab., 1 Taf., Zeichn., Schriftt. [Spinnen aus d. Familie d. Th. d. Großpoln. Nationalparkes.] (Prace monogr. nad przyrodą Wielkop. Parku Nar. pod Po. 3,7.)
90. **Dziabaszeński**, Bohdan: Porosty okolic Poznania na tle porostów Wielkopolski. Po. 1962. 159 S., Tab., Schriftt., engl. Zsfass. [Mschr.] [D. Flechten d. Umgeb. Posens a. Gr. d. Flechten Großpolens.] (Prace Komisji Biolog. 22,4. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Mat.-przyrodn.)
91. **Jagodziński**, Ireneusz: Wielkopolski Park Narodowy jako teren wycieczek szkolnych. [M. Abb. u. 1 Kt.] In: Geogr. w szkole. 14. 1961, 3. S. 151—156. [D. Großpoln. Nationalpark als Gebiet f. Schulausflüge.]
92. **Jaskowska**, Janina: Chruściki (Trichoptera) środkowej Wielkopolski. Coddis flies (Tr.) of the central Wielkopolska [Großpolen]. (Warsz.: PWN 1961.) 53 S., 1 Kt., Tab., Schriftt., russ. u. engl. Zsfass.
93. **Kaczmarek**, Czesław: Wapniolubna roślinność łąkowo-bagienna na wyso-
czyźnie leszczyńskiej między Lesznem a Książem Wlkp. [M. Abb. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 10. 1962. S. 291—307. [M. franz. Zsfass.:] Les plantes vasculaires calciphiles sur le plateau de Leszno [Lissa i. P.], entre Leszno et Książ Wielkopolski [Xions b. Schrimm]. S. 307.
94. **Krotoska**, Teresa, i Hanna Piotrowska: Dąbrowy na glebach „typu krotoszyńskiego“. [M. Kt.-Sk., Tab., Zeichn. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 10. 1962. S. 133—183. [M. engl. Zsfass.:] Oak forests on soils of the Krotoszyn [Krotoschin] type. S. 183—185.
95. **Krotoska**, Teresa, i Hanna Piotrowska: Materiały do rozmieszczenia *acer campestre* L. w Wielkopolsce. [M. 1 Kt.-Sk. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 8. 1961. S. 195—202. [M. engl. Zsfass.:] Materials to the distribution of *acer campestre* L. in Great-Poland (Wielkopolska). S. 202.
96. **Kubska**, Joanna: Owady minujące runa lasów olchowych w okolicach Poznania. [M. mehr. Abb. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 8. 1961. S. 23—54. [M. engl. Zsfass.:] Insects minig [!] the herb layer plants in alder forests near Poznań [Posen]. S. 54—55.
97. **Pawłow**, Maria: Materiały do rozmieszczenia *lilium martagon* L. na nizinie wielkopolsko-kujawskiej. [M. 1 Faltkt. u. Schriftt.] In: Bad. fizjogr. nad Pol. zach. 8. 1961. S. 203—216. [M. engl. Zsfass.:] Materials to the distribution of *lilium martagon* L. in the Great Poland and Cujawy lowland. S. 217.
98. **Prószyński**, Jerzy: Pająki leśnictw Zawada nad Notecią. Spiders of the Zawada forestry on the Noteć [Netze] river. (Warsz.: PWN 1962.) 10 S., Schriftt., russ. u. engl. Zsfass. (Fragmenta faunistica. 10, 13. — Pol. Akad. Nauk. Inst. Zoolog.)
99. **Żukowski**, Waldemar: Materiały do znajomości flory wschodniej Wielkopolski. Po. 1961. 30 S., Kt., Schriftt., engl. Zsfass. [Mschr.] [Beiträge z. Kenntnis d. Flora d. östl. Großpolens.] (Prace Komisji Biolog. 22,3. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Mat.-przyrodn.)

III. BEVÖLKERUNGSGESCHICHTE, SIEDLUNGSWESEN, VOLKSKUNDE

100. **Błaszczyk**, Stanisław: Kultura ludowa ziemi kaliskiej w świetle badań terenowych. [M. 77 Abb.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. 1961. S. 385—459. [M. engl. Zsfass.:] The popular culture of the Kalisz [Kalisz] region in the light of field investigations. S. 481—483.
101. **Błaszczyk**, Stanisław: Wielkopolska sztuka ludowa. [Wystawa], Koszalin sierpień-wrzesień 1961. (Przewodnik. [Koszalin] 1961.) 22 S., Abb. [D. Volkskult. Großpolens. (Ausstell. Köslin 1961, Aug.-Sept.)]
102. **Bundestreffen** der Bromberger. Wilhelmshaven, Sept. 1961. (Düss. 1961.) 12 S., Abb. [Umschlagt.] (Bromberg. Folge 7.)
103. **Drozdowski**, Zbigniew: Próba charakterystyki antropologicznej gimnastyków okręgu poznańskiego. [M. Tab., franz. u. engl. Zsfass.] In: Prz. antropol. 28. 1962, 1. S. 203—206. [Versuch d. anthropol. Charakteristik d. Turner d. Posener Bezirkes.]
104. **Dulczewski**, Zygmunt, Andrzej Kwilecki: Społeczeństwo wielkopolskie w osadnictwie ziem zachodnich. (Po.:) Wyd. Pozn. (1962). 228 S., Abb., 1 Kt., Tab., Schriftt. [D. Mitwirk. d. großpoln. Bevölk. b. d. Besiedlung d. Westgebiete.]
105. **Głapa**, Adam: Wielkopolska sztuka ludowa. Wystawa w Muzeum Nar. w Po., VI—VII 1961. [M. 2 Abb.] In: Lud. 47. 1961 (1962). S. 596—603. [D. Volkskult. Großpolens. Ausstell. im Nationalmuseum i. Posen, Juni-Juli 1961.]
106. **Głapa**, Adam, Alfons Kowalski: Tańce i zabawy wielkopolskie. Wr.: Pol. Tow. Ludozn. 1961. 206 S., 1 Kt., Noten, 7 Taf., Schriftt. [Großpoln. Tänze u. Volksfeste.] (Bibl. popularna. 3. — Pol. Tow. Ludozn.)
107. **Grzesiecka**, Bianka: Struktura antropologiczna studentek wyższych uczelni m. Poznania. [M. 1 Kt., Tab., Zeichn. u. engl. Zsfass.] In: Prz. antropol. 28. 1962, 1. S. 79—101. [D. anthropol. Struktur d. Studentinnen d. Posener Hochschulen.]
108. **Heimat** der Deutschen in Polen 1919—1939. (Entwurf: Siegmund Pawlicki.) [Gevelsberg i. W.:] Landsmannsch. Weichsel-Warthe [1962]. [Bildkt.]
109. **Kriesel**, Guido: Struktura antropologiczna studentów Uniwersytetu Poznańskiego w l. 1945—1955. [M. Tab., franz. u. engl. Zsfass.] In: Prz. antropol. 28. 1962, 1. S. 103—116. [D. anthropol. Struktur d. Studenten d. Univ. Posen i. d. J. 1945—55.]
110. **Maas**, Walther: Zur Siedlungskunde des Warthe-Weichsellandes. Sozialgeogr. Betracht. Marb./L. 1961. VI, 214 S., 11 Kt. (Wiss. Beitr. z. Gesch. u. Landeskd. Ost-Mittleur. Nr 52.)
111. **Magdziarz**, A.: Powstawanie nowej społeczności w Kuźnicy Czarnkowskiej. In: Powiat trzcianecki wczoraj i dziś. Po. 1961. [D. Entsteh. e. neuen Gesellsch. i. Hammer b. Schneidemühl.]
112. **Szafran**, Przemysław: Osadnictwo historycznej Krajny w XVI—XVIII w. (1511—1772). Gd.: (Gdańskie Tow. Nauk.) 1961. 249 S., 4 Kt., Tab., franz. u. russ. Zsfass. [D. Besiedl. d. hist. Kraina (Gebiet v. Nakel) i. 16.—18. Jh. 1511—1772.]
113. **Weise**, Erich: Die Schwabensiedlungen im Posener Kammerdepartement 1799—1804. Würzb.: Holzner 1961. 126 S., 2 Kt., 2 Taf. (Marb. Ostforsch. 13.)
114. **Wróblewski**, Tadeusz: Chłopski dom w Wielkopolsce, jego rozwój i przeobrażenia. Po.: (Uniw. im. A. Mickiewicza) 1961. 167 S., 180 Abb. u. Taf., 3 Kt. [D. Bauernhaus i. Großpolen; Entwickl. u. Veränderungen.] (Ser. etnogr. Nr 1. — Wyd. nauk. Uniw. im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Prace Wydz. Filoz.-hist.)

IV. GESCHICHTE

1. Vorgeschichte

115. **Balcer**, Bogdan: Tymczasowe sprawozdanie z prac wykopaliskowych prowadzonych w 1959 r. na st. 4 w Biskupinie, pow. Żnin. [M. Abb.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 51—56. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Interim report on the 1959 excavations on site 4 at Biskupin, district of Żnin. S. 56.
116. **Bartkowski**, Tadeusz: Wiek teras w przełomowej dolinie Warty pod Poznaniem a stanowisko archeologiczne w Poznaniu-Starołęce. [M. 1 Kt. u. Tab.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 24—37. [M. franz. Zsfass.:] L'âge des terrasses dans la vallée de brèche de la Warta [Warthe] près de Poznań [Posen] et la station archéologique à Poznań [Posen]-Starołęka. S. 33—34.
117. **Białęcka**, Felicja, Iwona Dąbrowska, Krzysztof Dąbrowski: Badania archeologiczne na Zawodziu w Kaliszu w 1959 r. [M. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 153—164. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] The archaeological investigations of Zawodzie at Kalisz [Kalisch] in 1959. S. 164—165.
118. **Białęcka**, Felicja: Sprawozdanie z badań archeologicznych w Kościelnej Wsi, pow. Kalisz przeprowadzonych w 1959 r. [M. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 167—169. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the investigations at Kościelna Wieś, distr. of Kalisz [Kalisch] in 1959. S. 170.
119. **Białęcka**, Felicja: Sprawozdanie z prac wykopaliskowych na Zawodziu w Kaliszu w 1960 r. [M. 9 Abb.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 255—262. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the excavations on „Zawodzie“ at Kalisz [Kalisch] in 1960. S. 263—264.
120. **Bukowski**, Zbigniew: Fortified settlements of Lusatian culture in Great Poland and Kujawy [Kujawien] in the light of research carried out in the years 1945—1960. [M. Abb., 1 Kt., Zeichn.] In: Archaeologia Polona. 4. 1962. S. 165—180.
121. **Bukowski**, Zbigniew: Sprawozdanie z badań osiedla obronnego kultury łużyckiej w Sobiejuchach, pow. Żnin, za 1958 r. [M. mehr. Abb.] In: Spraw. archeol. 12. 1961. S. 9—15. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] A report on the researches carried out in the defensive settlement of the Lusatian culture at Sobiejuchy, distr. Żnin, in 1958. S. 16—17.
122. **Bukowski**, Zbigniew: Sprawozdanie z badań osiedli obronnych kultury łużyckiej w Sobiejuchach, pow. Żnin, za r. 1959. [M. 5 Abb.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 107—115. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the investigations on the settlements of the Lusatian culture at Sobiejuchy, distr. Żnin, in 1959. S. 116—117.
123. **Bukowski**, Zbigniew: Sprawozdanie z badań wczesnośredniowiecznego zespołu wędzarskiego na stanowisku 2 A w Biskupinie, pow. Żnin, za r. 1960. [M. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 177—182. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the 1960 investigations of the early medieval smoking establishment on site 2 A at Biskupin, distr. Żnin. S. 183.
124. **Chmielewska**, Maria: Obozowisko ze schyłku Allerödu w Witowie w pow. łęczyckim. [M. zahlr. Abb. a. 22 Taf.] In: Prace i mat. Muzeum Archeol. i Etnogr. w Łodzi. Ser. archeol. 6. 1961. S. 9—66. [M. engl. Zsfass.:] An encampment from the close of the Alleröd oscillation at Witów, distr. of Łęczyca [Lentschütz]. S. 67—71.
125. **Chmielewski**, Kazimierz: Zwierzęce szczątki kostne ze stanowiska Ostrów Tumski 17 w Poznaniu z lat 1953—1954. [M. zahlr. Abb.] In: Poznań we

wczesnym średniowieczu. 3. Wr. 1961. S. 11—137. [Knochentierreste von d. Fundstelle a. d. Dominsel 17 i. Posen a. d. J. 1953—54.]

126. **Cofta-Broniewska**, Aleksandra: Przeszłość Kruszwicy w świetle badań 1959 r. [M. 13 Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 227—241. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the archaeological excavations at Kruszwica [Kruschwitz], distr. Inowrocław [Hohensalza], in 1959. S. 241—243.

127. **Cofta-Broniewska**, Aleksandra: Sprawozdanie z badań wykopaliskowych w Kruszwicy, pow. Inowrocław, w 1958 r. [M. mehr. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 12. 1961. S. 59—66. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] A report on the excavations at Kruszwica [Kruschwitz], distr. Inowrocław [Hohensalza]. S. 67—68.

128. **Cofta-Broniewska**, Aleksandra: Wyniki prac terenowych w 1960 r. w Kruszwicy, pow. Inowrocław. [M. mehr. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 244—253. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on archaeological researches carried out at Kruszwica [Kruschwitz], distr. Inowrocław [Hohensalza], in 1960. S. 253—254.

129. **Dąbrowski**, Krzysztof: Wysława Szenicowa: Sprawozdanie z prac wykopaliskowych w Piwonicach (pow. Kalisz) w 1. 1959—1960. [M. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 124—130. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the excavations at Piwonice (b. Kalisch) in the years 1959—1960. S. 130.

130. **Dąbrowski**, Krzysztof: The application of the electric-resistivity method to archaeological investigations illustrated on the example of an early mediaeval hill-fort Zawodzie in Kalisz [Kalisch]. [M. 3 Abb.] In: Archaeologia Polona. 5. 1962. S. 21—30.

131. **Dąbrowski**, Krzysztof: Badania archeologiczne na Zawodziu 1959—1960. [M. 44 Abb.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 53—90. [M. engl. Zsfass.:] Archaeological excavations at Zawodzie in 1959—1960. S. 444—446.

132. **Dąbrowski**, Krzysztof: Badania terenowe Stacji Archeologicznej IHKM w Kaliszu w 1958 r. [M. mehr. Abb.] In: Spraw. archeol. 12. 1961. S. 23—31. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Field researches of the Archaeological Station at Kalisz [Kalisch] in 1958. S. 31—32.

133. **Dąbrowski**, Krzysztof: Kalisz [Kalisch] and its neighbourhood in the Roman period. [M. Abb., 1 Kt., Zeichn.] In: Archaeologia Polona. 4. 1962. S. 235—244.

134. **Dekówna**, Maria, Ewa Stattdlerówna: Wczesnośredniowieczny skarb srebrny z Sejkowic, pow. Gostynin. Wr.: Zakł. Nar. im. Ossol. 1961. 109 S., XXXIII Taf., dt. Zsfass. [D. frühmittelalt. Silberschatz aus Sejkowice, Kr. Gostynin.] (Bibl. archeol. 14.)

135. **Durczewski**, Dobromir: Cmentarzysko z ceramiką malowaną w Rogowie pow. Gostyń. Une nécropole avec la céramique peinte à Rogowo distr. de Gostyń. [M. 25 Abb. u. Zeichn. sowie franz. Zsfass.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 147—168.

136. **Durczewski**, Dobromir: Skarby halsztackie z Wielkopolski. [M. Abb., Kt., Tab., Zeichn. u. franz. Zsfass.] In: Prz. archeol. 13. 1960 (1961). S. 7—108. [Verwahrunde d. Hallstattzeit aus Großpolen.]

137. **Dymaczewski**, Aleksander: Badania wykopaliskowe w ogrodzie przy ul. wieżowej 2—4 w Poznaniu w 1. 1939, 1950—1953. [M. zahlr. Abb. a. 27 Taf.] In: Poznań we wczesnym średniowieczu. 3. Wr. 1961. S. 139—228. [M. franz. Zsfass.:] Les investigations dans la partie méridionale de l'île de la cathédrale à Poznań [Posen], 2/4 rue wieżowa. S. 201—202.

138. **Dymaczewski**, Aleksander: Aus den neueren Entdeckungen auf den Gräberfeldern der römischen Kaiserzeit in Großpolen. [M. 1 Diag. u. 1 Zeichn.] In: Archaeologia Polona. 4. 1962. S. 257—269.

139. **Fontes archaeologici Posnanienses. Annales Musei archaeologici Posnaniensis.** (Red. Bogdan Kostrzewski.) Vol. 12. 1961. Po.: Muz. Archeol. w Po. 1961. 379 S., Abb., Kt., Pl., Tab., 3 Taf., Schriftt., franz. Zsfass.
140. **Galdyński, Olgierd:** The province of Bydgoszcz [Bromberg] a thousand years ago. Introduction by Andrzej Tomczak. Warsaw: Polonia Publ. House 1962. 134 S., 1 Kt. [Text i. engl. u. poln. Spr.]
141. **Głowacki, Zbigniew:** Uwagi na temat technologii wykonania zabytków metalowych z XI—XIII w. z Ostrowa Tumskiego w Poznaniu (1953—1954). [M. mehr. Abb.] In: Poznań we wczesnym średniowieczu. 3. Wr. 1961. S. 95—105. [Betracht. z. Frage d. Technol. d. Herstellung v. Metallgegenständen d. 11.—13. Jh. von d. Dominsel in Posen, 1953—54.]
142. **Grodzisko w Ujściu** — wczesnośredniowieczna strażnica nadnotecka. In: Z Otcł. wieków. 28. 1962, 1. S. 103—104. [D. Burganlage i. Usch a. d. Netze — e. frühmittelalt. Burg a. d. Netze.]
143. **Grześkowiak, Jan:** Badania nad wczesnośredniowiecznym Włocławkiem. [M. 2 Abb.] In: Z Otcł. wieków. 28. 1962, 4. S. 295—299. [Forsch. üb. d. frühmittelalt. Leslau.]
144. **Hilczarówna, Zofia:** Early mediaeval fort in Bonikowo, district Kościan [Kosten] (Great Poland). [M. Abb. u. Zeichn.] In: Archaeologia Polona. 5. 1962. S. 64—75.
145. **Jasnosz, Stanisław:** Ślady osadnictwa kultury nadcisańskiej w Wielkopolsce. [M. Abb.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 38—39. [M. franz. Zsfass.:] Les traces de la colonisation de la civilisation de la Tisza en Grande Pologne. S. 39.
146. **Jasnosz, Stanisław:** Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 1960 r. Compte-rendu de l'activité du Musée Archéologique à Poznań [Posen] en 1960. [M. Abb. u. Kt.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 361—375.
147. **Kihl-Byczko, Emilia:** Sprawozdanie z badań wykopaliskowych grodziska wczesnośredniowiecznego w Siemowie, pow. Gostyń, w 1959 r. [M. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 171—174. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the excavations on an early medieval earthwork at Siemowo, district at Gostyń, in 1959. S. 175.
148. **Klichowska, Melania:** Materiały botaniczne ze stanowiska Ostrów Tumski 17 w Poznaniu. [M. 1 Falttab.] In: Poznań we wczesnym średniowieczu. 3. Wr. 1961. S. 106—108. [Botanisches Material von d. Fundstelle a. d. Dominsel 17 i. Posen.]
149. **Klichowska, Melania:** Materiały zoologiczne ze stanowiska Ostrów Tumski 17 w Poznaniu (1953—1954). In: Poznań we wczesnym średniowieczu. 3. Wr. 1961. S. 109—111. [Zoolog. Material von d. Fundstelle a. d. Dominsel 17 i. Posen, 1953—54.]
150. **Kmietowicz, Anna:** Skarb srebrny z miejscowości Ochle powiat Koło. Wr.: Zakł. Nar. im. Ossol. 1962. 77 S., 1 Kt., 1 Taf., franz. Zsfass. [Ein Silberschatzfund aus d. Ortschaft Ochle, Kr. Koło.] (Prace Komisji Orientalist. Nr 1. — Pol. Akad. Nauk. Oddz. w Krak.)
- 150a. **Kmietowicz, Franciszek:** Monnaies arabes de deux trésors en argent de Grande Pologne. [M. Tab.] In: Folia orient. 3. 1961, 1/2. S. 263—270.
151. **Kobusiewicz, Michał:** Stanowisko z końca paleolitu i początku neolitu z Poznania-Starołęki. [M. Abb. u. Zeichn.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 1—22. [M. franz. Zsfass.:] Une station de la fin de l'ère paléolithique et des débuts de l'ère mésolithique à Poznań [Posen]-Starołęka. S. 22—23.

152. **Kostrzewski**, Bogdan: Badania wykopaliskowe w Gieczu, pow. Środa, w 1959. r. [M. mehr. Abb.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 145—152. [M. russ. u. engl. Zsfass.] Report on the 1959 excavations at Giecz [Gedetsch], distr. of Środa [Schroda]. S. 152.
153. **Kozłowska**, Ryta: Materiały pochodzące z badań powierzchniowych z okolic Kalisza przeprowadzonych w l. 1955—1959. [M. Kt. u. Zeichn.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 346—360. [M. franz. Zsfass.] Matériaux provenant des examens de surface des alentours de Kalisz [Kalisch] effectués dans les années 1955—1959. S. 360.
154. **Kubczak**, Jerzy: Naczynia greckie w stylu orientalizującym w zbiorach poznańskich. [M. 11 Abb.] In: Archeologia. 11. 1959/60 (1961). S. 161—172. [M. franz. Zsfass.] Vases corinthiens et italo-corinthiens faisant partie des collections de Poznań [Posen]. S. 173—174.
155. **Leciejewicz**, Lech: Ujście we wczesnym średniowieczu. Wr.: Zakł. Nar. im. Ossol. 1961. 137 S., Abb., Tab., 8 Taf., Kt., Pl., Schriftt. [D. Burg Usch (Kr. Kolmar) i. frühen Mittelalt.] (Pol. bad. archeol. 8.)
156. **Lipińska**, Aleksandra: Cmentarzysko kultury łużyckiej z przełomu III i IV okr. epoki brązu w Kotowie pow. Nowy Tomyśl. Un cimetière de la civilisation lusacienne à Kotowo, distr. de Nowy Tomyśl [Neutomischl]. [M. 21 Abb. u. Zeichn. u. franz. Zsfass.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 48—55.
157. **Lipińska**, Aleksandra: Wczesnośredniowieczna półziemianka w Kotowie, pow. Nowy Tomyśl. Un demi-fond de cabane du haut moyen âge à Kotowo, distr. de Nowy Tomyśl [Neutomischl]. [M. 6 Abb. u. franz. Zsfass.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 216—219.
158. **Lipińska**, Aleksandra, i Maria Zeylandowa: Wyniki prac wykopaliskowych w Rososzycy, pow. Ostrów Wlkp., w 1960 r. [M. mehr. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 86—92. [M. russ. u. engl. Zsfass.] Results of the 1960 excavations at Rososzycza, distr. Ostrów Wlkp. [Ostrowo]. S. 92—93.
159. **Malinowska**, Maria: Badania na stanowisku Ostrów Tumski 17 w Poznaniu w l. 1953—1954. [M. zahlr. Abb., Sk., Taf. u. Zeichn.] In: Poznań we wczesnym średniowieczu. 3. Wr. 1961. S. 7—95. [M. franz. Zsfass.] Aperçu général des résultats obtenus au cours des campagnes de fouilles de 1953 et 1954 Poznań [Posen], 17, rue Ostrów Tumski [Dominsel]. S. 95.
160. **Malinowska**, Maria: Sprawozdanie z archeologicznych prac wykopaliskowych na placu katedralnym na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. [M. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 117—130. [M. russ. u. engl. Zsfass.] Report of the archaeological excavations at the cathedral square on Ostrów Tumski [Dominsel] in Poznań [Posen]. S. 130—131.
161. **Malinowski**, Tadeusz: Badania archeologiczne grodziska kultury łużyckiej w Smuszewie, pow. Wągrowiec, w 1959 r. [M. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 57—69. [M. russ. u. engl. Zsfass.] The archaeological investigations of a Lusatian earthwork at Smuszewo, district of Wągrowiec [Wongrowitz], carried out in 1959. S. 69—71.
162. **Mikołajczyk[ówna]**, Gabriela: Sprawozdanie z prac wykopaliskowych prowadzonych w Gnieźnie w 1957 r. [M. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 184—190. [M. russ. u. engl. Zsfass.] Report on the excavations at Gniezno [Gnesen] in 1957. S. 191—192.
163. **Mikołajczyk[ówna]**, Gabriela: Sprawozdanie z prac archeologicznych Stacji Archeologicznej w Gnieźnie w 1960 r. [M. 8 Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 217—224. [M. russ. u. engl. Zsfass.] Report on the investigations of the Archaeological Station at Gniezno [Gnesen] in 1960. S. 225—226.

164. **Mikołajczyk[ówna]**, Gabriela, Kazimierz Żurowski: Wyniki badań archeologicznych w katedrze gnieźnieńskiej w 1958 r. [M. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 193—200. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Results of the archaeological investigations in the cathedral of Gniezno [Gnesen] in 1958. S. 200—202.
165. **Mikołajczyk[ówna]**, Gabriela: Ziemia gnieźnieńska w okresie powstania państwa polskiego. Przewodnik po wystawie. Gniezno 1961. 44 S., Abb., Schriftt. [D. Gnesener Land z. Z. d. Entsteh. d. poln. Staates. Führer durch e. Ausstell.] (Bibl. popularnonauk. Muzeum Archeol. w Po. Nr 1. — Muzeum Archeol. w Po. Oddział w Gnieźnie.)
166. **Moldenhawer**, Konstanty: Analiza botaniczna roślinnego materiału wykopaliskowego z 1958 r. z Nakła nad Notecią. In: Spraw. archeol. 12. 1961. S. 107—109. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Botanical analysis of the excavated plant material from Nakło [Nakel] on the Noteć [Netze] in 1958. S. 109—110.
167. **Perzyńska**, Maria: Cmentarzysko ludności kultury łżyckiej w Nowym Mieście nad Wartą w powiecie jarocińskim. Une nécropole de la population de la civilisation lusacienne à Nowe Miasto sur la Warta [Neustadt a. d. W.] dans le distr. de Jarocin [Jarotschin]. [M. zahlr. Abb., Kt.-Sk. u. Zeichn. sowie franz. Zsfass.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 56—146.
168. **Piaskowski**, Jerzy: Metaloznawcze badania wyrobów żelaznych z cmentarzysk Wielkopolski z okresu wpływów rzymskich. Examinations métallographiques des produits de fer des nécropoles de Grande Pologne de la période de l'influence romaine. [M. 99 Abb. u. Zeichn. sowie franz. Zsfss.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 169—215.
169. **Sobociński**, Marian: Materiał kostny zwierzęcy z wykopalisk wczesnośredniowiecznego grodziska w Bonikowie. Po.: (PWN) 1963. 81 S., Abb., Tab., Schriftt., dt. Zsfass. [Reste v. Tierknochen aus Ausgrabungen d. frühmittelalt. Burganlage in Bonikowo.] (Prace Komisji Archeol. 6,2. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wydz. Hist. i Nauk Społ.)
170. Szafrąscy [**Szafrąński**], Włodzimierz, i Zoja [Szafrąńska]: Z badań nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem wiejskim w Biskupinie. Wr. [usw.]: Zakł. Nar. im. Ossol. 1961. 229 S., Abb., 22 Taf. [Aus d. Forsch. z. frühmittelalt. ländl. Siedl. i. Gebiet v. Biskupin.] (Pol. badania archeol. 6. — Inst. Hist. Kult. Mat. PAN.)
171. **Szenicowa**, Wiesława: Archeologiczne badania ratownicze na terenie lokacyjnego Kalisza. [M. zahlr. Abb. u. 1 Falttab.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. 1961. S. 55—90. [M. engl. Zsfass.:] Archaeological saving investigations in Kalisz [Kalisch]. S. 466—467.
172. Tabaczyńscy [**Tabaczyńska**], Eleonora, i Stanisław [Tabaczyński]: Badania archeologiczne w Nakle nad Notecią w 1958 r. [M. mehr. Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 12. 1961. S. 33—45. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Archaeological researches at Nakło [Nakel] on the Noteć [Netze] in 1958. S. 45—47.
173. **Tetzlaff**, Wanda: Grobowce kultury pucharów lejkowatych ze Zberzynka, pow. Konin i Obałek, pow. Koło. Les tombeaux de Couyavie à Zberzynek, distr. de Konin, et Obałki, distr. de Koło. [M. mehr. Abb. u. franz. Zsfass.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 41—47.
174. **Tetzlaff**, Wanda: Sprawozdanie z prac wykopaliskowych w Zarebowie, pow. Aleksandrów Kujawski, i Nowinach, pow. Inowrocław, przeprowadzonych w 1959 r. [M. 6 Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 146—151. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Report on the 1959 excavations at Zarebów, distr. Aleksandrów Kujawski, and at Nowiny, distr. Inowrocław [Hohensalza]. S. 152—153.

175. **Trawkowski**, Stanisław: Geneza regionu kaliskiego. [M. Abb. u. 1 Faltkt.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 7—51. [M. engl. Zsfass.:] The origin of the Kalisz [Kalisch] region. S. 443—444.
176. **Wiślański**, Tadeusz: Research on neolithic barrows in Strzelce, district Mogilno. [M. 7 Abb. u. Zeichn.] In: Archaeologia Polona. 4. 1962. S. 88—97.
177. **Wrzosek**, Adam: Zabytki wczesnośredniowieczne z Ostrowa Lednickiego, pow. Gniezno. [M. 38 Taf.] In: Fontes archaeol. Posnanienses. 12. 1961. S. 242—280. [M. franz. Zsfass.:] Les antiquités médiévaux [!] de l'île Ostrów Lednicki, distr. de Gniezno [Gnesen]. S. 253.
178. **Żak**, Jan: Tymczasowe sprawozdanie z prac wykopaliskowych w Poznaniu przy kościele poddominikańskim (1959 r.). [M. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 13. 1961. S. 133—137. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Interim report on the 1959 excavations carried out in Poznań [Posen] near the former Black Friars' Church. S. 137.
179. **Żurowski**, Kazimierz: Wyniki badań archeologicznych w Gnieźnie w 1959 r. [M. 9 Abb. u. Zeichn.] In: Spraw. archeol. 14. 1962. S. 203—212. [M. russ. u. engl. Zsfass.:] Results of the archaeological investigations at Gniezno [Gnesen] in 1959. S. 212—216.

2. Politische Geschichte

180. **Barszczewska**, Alina, Józef Śmiałowski: Ślady partyzantki Zaliwskiego na terenie Kaliskiego 1833—1834. In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. 1961. S. 295—317. [M. engl. Zsfass.:] The Zaliwski partisanship and its traces in the Kalisz [Kalisch] region in 1833/34. S. 476—477.
181. **Barszczewska**, Alina: Woj. kaliskie w powstaniu listopadowym 1830—1831. In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 205—224. [M. engl. Zsfass.:] The Kalisz [Kalisch] voivodeship in the November insurrection 1830—1831. S. 454—455.
182. **Bortnowski**, Władysław: Udział „Kaliszan“ we władzach powstania listopadowego. [M. 4 Abb.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 225—270. [M. engl. Zsfass.:] The participation of Kalisz [Kalisch] citizens in the leadership of the November insurrection. S. 455—456.
183. **Cader**, Benedykt: Z pamiętnych dni wyzwolenia Wielkopolski i Poznania w r. 1945. (Po.) Wyd. Pozn. (1962). 199 S., 33 Abb. [Aus den denkwürdigen Tagen d. Befreiung Großpolens u. Posens i. J. 1945.]
184. **Danilczuk**, Bolesław: Działalność SPD [Sozialdemokrat. Partei Deutschlands] i PPS zaboru pruskiego w Poznańskim w l. 1891—1914. To.: (PWN) 1962. 147 S., Tab., Schriftt., dt. Zsfass. [D. Tätigkeit d. Sozialdemokrat. Partei Deutschlands u. d. Poln. Sozialist. Partei d. preuß. Teilgebietes i. Posener Gebiet i. d. J. 1891—1914.] (Roczn. Tow. Nauk. w Toruniu. 66,2.)
185. **Danilczuk**, Bolesław: Ruch robotniczy w Wielkopolsce 1871—1914. To.: Wyd. Uniw. Mik. Kopernika 1961. V, 328 S. [D. Arbeiterbeweg. i. Großpolen 1871—1914.]
186. **Dworecki**, Zbigniew: Polskie rady ludowe w Wielkopolsce, 1918—1920. Po. 1962. 165 S. [Mschr.] [D. poln. Volksräte in Großpolen. 1918—20.] (Uniw. im. A. Mickiewicza w Po. Wyd. Filoz.-hist. Ser.: Historia. Nr 4.)
187. **Engel**, Witold, Jerzy Tetzlaw: Kronika woj. poznańskiego i miasta Poznania. In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 8. 1959/60 (1961). S. 217—229. [Chronik d. Woj. Posen u. d. Stadt Posen.]
188. **Gomolec**, Ludwik: Działania dywersyjno-partyzanckie na terenie Wielkopolski podczas okupacji hitlerowskiej 1939—1945. Po. 1962. 62 S. [Mschr.] [D. illegalen Partisanenaktionen in Großpolen währ. d. nazist. Besatzung 1939—45.] (Materiały Sesji Popularnonaukowej Kom. Woj. Pol. Zjedn. Partii Robotn. w Po. pośw. XX-leciu PPR w Po. Nr 2.)

189. **Gomolec**, Ludwik: Z lat walki powiatu poznańskiego. 1918—1945. W XX-lecie PPR. Po. 1962. 49 S., Abb., Bildn., Kt., Tab. [Aus d. Jahren d. Kampfes d. Kreises Posen. 1918—45. Zum 20jährigen Bestehen d. Poln. Arbeiterpartei.]
190. **Gomolec**, Ludwik, Stanisław Kubiak: Terror hitlerowski w Wielkopolsce. 1939—1945. (Po.) Wyd. Pozn. (1962). 145 S., Abb., Tab., Schriftt. [D. nazist. Terror in Großpolen 1939—45.]
191. **Grygier**, Tadeusz: Pierwsze powstanie śląskie w rachunku politycznym powstańców wielkopolskich. In: T. Grygier, St. Kubiak [u.] A. Kucner, *Studia z hist. powst. wielkopol. 1918/1919*. Po. 1962. S. 111—147. [D. erste schles. Aufstand i. d. polit. Überlegungen d. großpoln. Aufständischen.]
192. **Grygier**, Tadeusz, Stanisław Kubiak, Alfred Kucner: *Studia z historii powstania wielkopolskiego 1918/1919*. Praca zbior. pod red. Zdzisława Kaczmarczyka. Po.: Inst. Zach. 1962. 197 S., 2 Kt. [Untersuch. a. d. Gesch. d. großpoln. Aufstandes 1918/19.] (Dzieje pol. granicy zach. 2.)
193. **Grygier**, Tadeusz: Sytuacja polityczno-wojskowa w zachodniej części Wielkopolski w dniach powstania 1918/1919 r. [M. 2 Faltkt.] In: T. Grygier, St. Kubiak [u.] A. Kucner, *Studia z hist. powst. wielkopol. 1918/1919*. Po. 1962. S. 62—110. [D. militärpolit. Lage i. westl. Teil Großpolens währ. d. Aufstandes d. J. 1918/19.]
194. **Henseke**, H.: Die Politik der bürgerlichen preußischen Regierungen gegenüber dem polnischen Freiheitskampf im Großherzogtum Posen i. J. 1848. In: *Wiss. Zs. d. Pädag. Hochsch. Potsdam. Gesellsch.-sprachwiss. Reihe*. 6. 1961. S. 53—66.
195. **Hohenstein**, Alexander: Wartheländisches Tagebuch aus den Jahren 1941/42. Stg.: Dt. Verl.-Anst. 1961. 320 S. (Quellen u. Darst. z. Zeitgesch. 8.)
196. **Jasiński**, Kazimierz: Tragedia rogozińska 1296 r. na tle rywalizacji wielkopolsko-brandenburskiej o Pomorze Gdańskie. In: *Zapiski hist.* 26. 1961, 4. S. 65—103. [M. dt. Zsfass.:] Die Tragödie von Rogasen 1296 u. der großpolnisch-brandenburgische Wettstreit in Pommerellen. S. 104.
197. **Konieczny**, Stanisław: Walka ze zbrojnym podziemiem i bandytyzmem w woj. poznańskim w początkach władzy ludowej 1945—1948. Po. 1962. 63 S. [Mschr.] [D. Kampf gegen d. bewaffnete Untergrundbeweg. u. gegen d. Bandenwesen i. d. Woj. Posen am Beginn d. Bestehens Volkspolens (1945—48).] (Materiały Sesji Popularnonaukowej Kom. Woj. Pol. Zjedn. Partii Robotn. w Po. pośw. XX-leciu PPR w Wielkop. Nr 6.)
198. **Kubiak**, Stanisław: Z zagadnień polityki niemieckiej wobec Wielkopolski w okresie powstania 27 XII 1918—16 II 1919. In: T. Grygier, St. Kubiak [u.] A. Kucner, *Studia z hist. powst. wielkopol. 1918/1919*. Po. 1962. S. 148—197. [Aus d. Problemen d. dt. Politik gegenüber Großpolen währ. d. Aufstandes v. 27. XII. 1918 b. z. 16. II. 1919.]
199. **Kucner**, Alfred: Zabór pruski w zaraniu odbudowy państwowości polskiej po pierwszej wojnie światowej w l. 1918—1920. In: T. Grygier, St. Kubiak [u.] A. Kucner, *Studia z hist. powst. wielkopol. 1918/1919*. Po. 1962. S. 9—61. [D. preuß. Teilgebiet am Vorabend d. Wiederaufbaues d. poln. Staatswesens nach d. Ersten Weltkrieg i. d. J. 1918—20.]
200. **Łukaszewicz**, Witold, Jacek Staszewski, Mieczysław Wojciechowski: Z dziejów rad robotniczo-żołnierskich w Wielkopolsce i na Pomorzu Gdańskim. Po., Bydż., Gd., To. 1918—1920. (Po.) Wyd. Pozn. (1962). 296 S., Abb., Tab., Schriftt. [Aus d. Gesch. d. Arbeiter- u. Soldatenräte i. Großpolen u. i. Danz. Pommerellen. Posen, Bromberg, Danzig u. Thorn i. d. J. 1918—20.]

201. **Lustracja** województw wielkopolskich i kujawskich 1564—1565. Wyd.: A. Tomczak [u. a.]. 1. (Warsz.: Państw. Wyd. Nauk.) 1961. LXI, 279 S., 2 Faltkt. [D. Revision d. Wojewodschaften Großpolen u. Kujawien 1564—65. 1.]
202. **Mał**, Joachim: Die preußisch-deutsche Polenpolitik 1885/87. E. Studie z. Herausbildung d. Imperialismus i. Deutschland. B.: Rütten u. Loening 1962. 231 S. (Veröff. d. Hist. Inst. d. Ernst-Moritz-Arndt-Univ. Greifswald. 1.)
203. **Manikowski**, Henryk: Powstanie styczniowe 1863—1864 r. w powiecie łęczyckim. In: Studia i mat. do hist. wojskow. 8. 1962, 2. S. 151—202. [D. Januar-aufstand 1863—64 i. Kr. Lentschütz.]
204. **Mika**, Marian J.: Burmistrzowie kaliscy od połowy XVI do XVIII w. [M. 3 Faks.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 105—118. [M. engl. Zsfass.:] The Kalisz [Kalisch] mayors from the middle of the sixteenth to the eighteenth century. S. 448.
205. **Missalowa**, Gryzelda: Udział woj. kaliskiego i Kalisza w ruchu narodowyzwoleńczym Królestwa Polskiego w l. 1815—1830. [M. 8 Abb.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 173—204. [M. engl. Zsfass.:] Participation of the Kalisz [Kalisch] voivodeship and town in the national liberation movement of the Polish Kingdom in the years 1815—1830. S. 452—453.
206. **Osiemnaście wieków Kalisza**. Studia i mat. do dz. m. Kalisza i regionu kaliskiego. 2. Kalisz: Wyd. Pozn. 1961. 507 S., Abb., Bildn., Kt., Pl., Tab., 16 Taf., russ. u. engl. Zsfass. [Achtzehn Jahrhunderte Kalisch. Untersuch. u. Beitr. z. Gesch. d. Stadt Kalisch u. ihrer Umgeb. 2.]
207. **Osiemnaście wieków Kalisza**. Studia i mat. do dz. m. Kalisza i regionu kaliskiego. 3. Kalisz: Wyd. Pozn. 1962. 489 S., Abb., Bildn., Kt., Tab., 1 Taf., russ. u. engl. Zsfass. [Achtzehn Jahrhunderte Kalisch. Untersuch. u. Beitr. z. Gesch. d. Stadt Kalisch u. ihrer Umgebung. 3.]
208. **Pawelczak**, Władysław: Statuty kapituły katedralnej poznańskiej. (Kodeks CP 90.) In: Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. 1961, 1 = Nr 63. S. 62—64. [D. Statuten d. Posener Domkapitels. Codex CP 90.]
209. **Radtke**, Irena: Błażej Winkler, pisarz i kronikarz miasta Poznania w XVI w. (1535—1569). In: Archeion. 37. 1962. S. 153—172. [M. engl. Zsfass.:] Błażej Winkler, a writer and chronicler of the City of Poznań [Posen] in the years 1535—1569. S. 357—358.
210. **Rynkowska**, Anna: Sytuacja ekonomiczna i społeczna robotników kaliskich w XIX w. [M. 8 Abb.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 271—318. [M. engl. Zsfass.:] The economic and social situation of Kalisz [Kalisch] workers in the XIXth century. S. 457—460.
211. **Sieradzki**, Józef, Rafał Łukowski: Traktat kaliski z r. 1343. [M. 2 Taf.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. 1961. S. 41—53. [M. engl. Zsfass.:] On the Kalisz [Kalisch] treaty of 1343. S. 466.
212. **Wczoraj**, dziś, jutro województwa poznańskiego. (Zespół red.: Stanisław Cozaś [u. a.]) Po. 1961. 72 Bl., Abb., Tab. [Vergang., Gegenw. u. Zukunft d. Woj. Posen.]
213. **Wimmer**, Jan: Bitwa pod Kaliszem 29 paźdz. 1706 r. [M. mehr. Faltkt.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 119—138. [M. engl. Zsfass.:] The battle of Kalisz [Kalisch] of the 29th Oct. 1706. S. 449—450.

3. Ortsgeschichte

214. **Górska-Gołaska**, Krystyna: Katalog planów miast i wsi wielkopolskich. 1: Powiaty (wg stanu z r. 1918): Poznań-Zachód, Poznań-Wschód, Grodzisk, Nowy Tomyśl, Oborniki. Po.: Wyd. Pozn. 1961. 81 S., 40 Pl. [Verzeichnis großpoln.

Stadt- u. Dorfpläne. 1: Kreise nach d. Stand v. J. 1918: Posen-West, Posen-Ost, Grätz, Neutomischl, Obornik.]

214a. **Papiewska-Rogalowa**, Stanisława: Rozwój miast niziny wielkopolsko-kujawskiej. [M. 2 Kt.-Sk. u. Schriftt.] In: Cz. geogr. 32. 1961, 2. S. 207—227. [M. engl. Zsfass.:] Evolution of towns of the Wielkopolska [Großpolen]-Kujavia lowland. S. 227—229.

215. Blümel, Helmuth: **Bnin**, eine evang. Kirchengemeinde in der Provinz Posen. (1775—1945.) [M. Abb.] In: Posener Stimmen. 9. 1961, 2. S. 4—5; 3. S. 4—6; 4. S. 4—5.

216. Maas, Walther: Unser **Bromberg**. Heimatkd. Aufsätze. Braunschw.: Geogr. Inst. d. Kanthochsch. 1962. 47 S., 2 Taf. [Mschr.]

217. Watras, Kazimierz, Jan Wrzesiński: Bydgoszcz, wczoraj, dziś, jutro. Bydgoszcz: Prezyd. Miejskiej Rady Narod. 1961. 101 S., Abb. [Umschlagt.:] Bydgoszcz wczoraj, dziś i jutro. [Vergang., Gegenw. u. Zukunft v. **Bromberg**.]

218. Brosowski, Fritz: 700 Jahre **Exin** — 1262/1962. [M. 2 Abb.] In: Posener Stimmen. 9. 1962, 10. S. 2—4.

219. Festschrift zum 700jährigen Bestehen der Stadt **Exin**, Kreis Altburgund-Schubin, Provinz Posen, u. ihrer Umgebung 1262—1962. Hrsg. v. F. Brosowski i. A. d. Heimatkr. Altburgund-Schubin e.V., Bergen, Kr. Celle. Bergen 1962: Becker. 146 S., Abb., 1 Kt.

220. Hoppe, Hans: Das 700jährige **Exin**. Seine Gesch. bis 1793. [M. Abb.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 8. 1962. S. 93—101.

221. Kapłan, M.: W sprawie zajęcia Wschowy przez Kazimierza Wielkiego. In: Śl. kwart. hist. Sob. 16. 1961, 4. S. 598—601. [Zur Frage d. Einnahme **Fraustadts** durch Kasimir d. Großen.]

222. Szypowska, Maria: Gniezno. Fot.: Andrzej Szypowski. Warsz.: Sport i Turyst. 1961. 16 S., 53 Abb. a. Taf., franz., russ., engl. u. dt. Zsfass. [**Gnesen**.]

223. **Gramsdorf**, Kr. Obornik. [M. 2 Abb.] In: Posener Stimmen. 9. 1962, 5. S. 1—4.

224. Leist, Margarete: Erinnerungen an **Kahlstädt**, Kreis Kolmar. [M. Abb.] In: Posener Stimmen. 8. 1961, 5. S. 1—4.

225. Biliński, Bronisław: Dwa świadectwa antyczne. Kalisia Ptolemeusza (Geographia II 11,13) i Halisii Tacyta (Germania 43,2). [M. Faks.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. 1961. S. 9—40. [M. engl. Zsfass.:] Two ancient sources — Kalisia of Ptolemy (Geogr. II 11,13) and Halisii of Tacitus (Germ. 43,2). S. 463—465. [**Kalisch**.]

226. Dąbrowska, Iwona: Konferencja naukowa w Kaliszu [pośw. historii Kalisza w okresie kształtowania się Państwa Polskiego]. [M. Abb.] In: Archeol. Pol. 7. 1962, 1. S. 165—168. [Wiss. Tagung i. **Kalisch** (üb. d. Gesch. dieser Stadt z. Z. d. Entsteh. d. Poln. Staates).]

227. Herbst, Stanisław: Kalisz renesansowy. In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 91—103. [M. engl. Zsfass.:] The Renaissance Kalisz [**Kalisch**]. S. 446—448.

228. Kalisz. (Wstęp: J. Kuznowicz. Po.) Wyd. Pozn. (1961). 15 S., 75 Abb. a. 40 Taf. [Bildbd.] [**Kalisch**.]

229. Korzec, Paweł: Kalisz w latach rewolucji 1905—1907. [M. 5 Abb.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 357—396. [M. engl. Zsfass.:] Kalisz [**Kalisch**] in the years of the revolution 1905—1907. S. 461—462.

230. Ohryzko-Włodarska, Czesława: Akta do dziejów Kalisza w Archiwum Łódzkim. [M. 13 Faks.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962.

- S. 397—439. [M. engl. Zsfass.:] Records of the history of Kalisz [**Kalisch**] in the Łódź [Lodz] Archives. S. 463—464.
231. Rusiński, Władysław: Kalisz od połowy XVII do schyłku XVIII w. [M. 1 Faltpl. u. zahlr. Tab.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. S. 125—244. [M. engl. Zsfass.:] Kalisz [**Kalisch**] from the mid-seventeenth to the end of the eighteenth century. S. 469—472.
232. Ruszczyńska, Teresa: Materiały ikonograficzne do historii zabudowy Kalisza. [M. 41 Abb.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. 1961. S. 91—123. [M. engl. Zsfass.:] Iconographic material as contribution to the history of the architecture of Kalisz [**Kalisch**]. S. 467—469.
233. Szczepaniak, Roman: Wystawa historyczno-archiwalna pt. „Kalisz w dokumencie archiwalnym“. In: Archeion. 35. 1961. S. 151—153. [Eine hist.-archival. Ausstell. unt. d. Bezeichn. „**Kalisch** i. Archivurkunden“.]
234. Wąsicki, Jan: Kalisz w latach rządów pruskich i Księstwa Warszawskiego 1793—1815. In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 139—172. [M. engl. Zsfass.:] Kalisz [**Kalisch**] in the period of the Prussian rule and of the Grand Duchy of Warsaw (1793—1815). S. 450—451.
235. Kokociński, Wacław, Jan Kurzawa: Z dziejów Kępna. (Po.:) Wyd. Pozn. (1961). 221 S., Abb., Tab., Schriftt. [Aus d. Gesch. v. **Kempen**.]
236. Hensel, Witold, Aleksandra Broniewska: Starodawna Kruszwica od czasów najdawniejszych do r. 1271. Wr. 1961. 170 S. [D. alte **Kruschwitz** v. d. ältesten Zeiten b. z. J. 1271.]
237. Brosowski, Fritz: **Langenolingen**, Kr. Gnesen. Aus d. Gesch. d. Dorfes u. seiner Umgeb. [M. 1 Sk.] In: Posener Stimmen. 8. 1961, 6. S. 1—3; 7. S. 4; 8. S. 6—7.
238. Nadolski, Andrzej: Early mediaeval Łęczyca [**Lentschütz**]. [M. 21 Abb.] In: Archaeol. Polona. 5. 1962. S. 101—122.
239. Tomczak, Andrzej: Katalog planów miasta Łęczycy. Warsz.: Państw. Wyd. Nauk. 1962. 34 S., 18 Pl., 8 Tab. [Verz. d. Pläne d. Stadt **Lentschütz**.] (Ilustr. katalog źródeł kartogr. do hist. budowy miast pol. Nr 7. — Zakł. Hist. Archit. i Urbanist. Pol. Akad. Nauk.)
240. Beer, Rüdiger Robert: Eine kleine Stadt, vor dem ersten Weltkrieg. (Lissa i. P.) In: Geogr. - Gesch. - Pädagogik. Festschr. f. Walther Maas. Gött. 1961. S. 63—68.
241. Kayser, Otto: **Lissa**. E. dt. Stadt i. Posener Land. [M. 4 Abb.] In: Jb. Weichsel-Warthe. 8. 1962. S. 84—92.
242. Czarnecki, Władysław: Plany historyczne miasta Poznania. Po.: (PWN) 1961. 37 S., engl. Zsfass. [D. hist. Stadtpläne **Posens**.] (Prace Komisji Budown. i Archit. 1,1. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Nauk Techn.)
243. Czarnecki, Tadeusz: Problemy urbanistyczne m. Poznania. In: Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. 1961, 1 = Nr 63. S. 153—154. [Städtebauliche Probl. d. Stadt **Posen**.]
244. Genowefiak, Marian: Pierwsza sesja Rady Narodowej miasta Poznania. [M. Abb.] In: Kron. m. Po. 29. 1961, 3. S. 5—24. [D. erste Sitzung d. Nationalrates d. Stadt **Posen**.]
245. Genowefiak, Marian: Sesje Rady Narodowej m. Poznania pośw. sprawom budżetowym polityki lokalowej i budownictwa w l. 1961—1965 [oraz] Skład Komisyj Rady Narodowej m. Poznania. [M. Tab.] In: Kron. m. Po. 29. 1961, 4. S. 150—168. [Sitzungen d. Nationalrates d. Stadt **Posen** üb. Haushaltsfragen d. Lokalpolitik u. d. Bauwirtsch. f. d. J. 1961—65 sowie d. Zusammensetzung d. Kommissionen d. Nationalrates d. Stadt **Posen**.]

246. Grabkowski, Marian: Sesje Rady Narodowej m. Poznania pośw. problemom służby zdrowia oraz wykonaniu planu gospodarczego i budżetu za r. 1961. [M. Tab.] In: Kron. m. Po. 30. 1962, 3. S. 118—136. [Sitzungen d. Nationalrates d. Stadt **Posen** üb. Fragen d. Gesundheitsdienstes u. d. Durchführung d. Wirtschaftsplanes u. Haushaltes f. d. J. 1961.]
247. Inwentarze mieszczańskie z lat 1528—1635. Z ksiąg miejskich Poznania. Przygot. do dr. Stanisław Nawrocki i Jerzy Wiślocki. Po.: (PWN) 1961. XXIX, 636 S., Schriftt. [Einwohnerverzeichnisse a. d. J. 1528—1635. Aus d. **Posener** Stadt- u. Grodbüchern. Zum Druck vorber. v. St. N. u. J. W.]
248. Inwentarze mieszczańskie z wieku XVIII. Z ksiąg miejskich i grodzkich Poznania. Po.: (PWN). 1: Z lat 1700—1758. Przygot. do druku Józef Burszta i Czesław Łuczak. 1962. XV, 434 S., 2 Taf. [Einwohnerverzeichnisse a. d. 18. Jh. Aus den **Posener** Stadt- u. Grodbüchern. 1: Aus d. Jahren 1700—58. Zum Druck vorber. v. J. B. u. Cz. Ł.]
249. Komar, Andrzej: Budżet miasta Poznania w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Lata 1945—1960. Po. 1962. 316 S., Tab., Zeichn., Schriftt. [Mschr.] [D. Haushalt d. Stadt **Posen** i. d. Poln. Volksrep. Die Jahre 1945—60.]
250. Kusiak, Jerzy: Nowy krok naprzód w rozwoju miasta. In: Kron. m. Po. 31. 1963, 2. S. 5—14. [Ein weiterer Schritt voran i. d. Entwickl. d. Stadt (**Posen**).]
251. Paulówna, Urszula: Wydarzenia w Poznaniu w r. 1960. In: Kron. m. Po. 29. 1961, 3. S. 97—100. [D. Ereignisse währ. d. J. 1960 i. **Posen**.]
252. Paulówna, Urszula: Wydarzenia w Poznaniu w r. 1961. In: Kron. m. Po. 30. 1962, 2. S. 126—128. [D. Ereignisse währ. d. J. 1961 i. **Posen**.]
253. Plan dzielnic centralnych m. Poznania. Wyd. 4. Warsz.: Państw. Przedsięb. Wyd. Kartogr. 1962. 80 × 55,5 cm. [Plan d. Innenstadtbezirke **Posens**.]
254. Poznań. Opracowanie fotogr.: Józef Myszkowski. (Red.: Adam Olejnik. Po.:) Wyd. Pozn. (1962). 34 S., 91 Taf. [**Posen**.]
255. Poznań we wczesnym średniowieczu. Red. Witold Hensel. 3. Wr.: Zakł. Nar. im. Ossol. 1961. 228 S., Abb., Pl., Tab., 4 Taf., Schriftt. [**Posen** i. Frühmittelalt. 3.] (Pol. badania archeol. 7. — Millennium Poloniae monum. archaeologica. 3. — Pol. Akad. Nauk. Inst. Hist. Kult. Mat.)
256. Przestacka, Urszula: Realizacja planu gospodarczego i budżetu m. Poznania w r. 1961. [M. Tab.] In: Kron. m. Po. 30. 1962, 3. S. 147—152. [D. Durchführung d. Wirtschaftsplanes u. d. Haushaltes d. Stadt **Posen** i. J. 1961.]
257. Pol. Tow. Hist. Koło w Pile. — Rocznik pilski. (Red. Janusz Deresiewicz.) 2. Po.: Wyd. Pozn. 1962. 120 S., Abb., Bildn., Pl., Tab., Schriftt. [**Schneidemühler** Jahrbuch. 2.]
258. Jankowski, Jan: Swastyka nad Szubinem. Pamiętnik nauczyciela. (Po.:) Wyd. Pozn. (1961). 81 S., Abb., Bildn. [D. Hakenkreuz üb. **Schubin**. Erinn. e. Lehrers.]
259. Waehner, Paul: Die evangl. reformierte Kirchengemeinde **Waschke** bei Punitz (1571—1945). [M. 2 Abb.] In: Posener Stimmen. 9. 1962, 11. S. 4—6.

V. PARTEIWESEN

260. Halaba, Ryszard, Norbert Kołomejczyk: Z dziejów PPR w woj. bydgoskim. 1945—1947. [Bydg.] 1962. 122 S., Abb., Bildn., Tab. [Aus d. Gesch. d. Poln. Arbeiterpartei i. d. Woj. Bromberg i. d. J. 1945—47.]
261. Kubiak, Stanisław: Organizacyjny i liczbowy rozwój PPR w woj. poznańskim. 1945—1946. Po. 1962. 43 S., Tab. [Mschr.] [D. organisatorische u. zahlenmäßige Entwickl. d. Poln. Arbeiterpartei i. d. Woj. Posen i. d. J. 1945—46.] (Materiały Sesji Popularnonaukowej Kom. Woj. Pol. Zjedn. Partii Robotn. w Po. pośw. XX-leciu PPR w Wielkop. Nr 3.)

262. **Lewandowski**, Ryszard, i Marian Olszewski: Polska Partia Robotnicza 1942—1962. Materiały bibliograficzne do PPR i jej dziejów w Wielkopolsce. Po.: (Woj. Bibl. Publ.) 1962. 28 S. [D. Poln. Arbeiterpartei 1942—62. Bibliogr. Beiträge z. (Gesch. d.) Poln. Arbeiterpartei u. insbes. z. deren Gesch. i. Großpolen.]
263. **Program** wyborczy Poznańskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu. ([Po.] 1961.) 14 S. [D. Wahlprogramm d. Posener Ausschusses d. Einheitsvolksfront.]
264. Wielkop. Kom. Frontu Jedności Narodu. — **Program** wyborczy. (Po.: Wyd. Pozn. 1961.) 34 S., Abb., 1 Kt. [D. Wahlprogramm d. Großpoln. Ausschusses d. Einheitsvolksfront.]

VI. WIRTSCHAFT

265. **Engel**, Witold: Wpływ MTP na bieżącą działalność gospodarczą m. Poznania. [M. Diag. u. Tab.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 11. 1960/61. S. 140—148. [D. Einfluß d. Internat. Posener Messe auf d. Wirtschaftsleistung d. Stadt Posen.]
266. **Kubicki**, E.: Odbudowa i rozwój gospodarczy powiatu (trzcianeckiego). In: Powiat trzcianecki wczoraj i dziś. Po. 1961. [Wiederaufbau u. wirtschaftl. Entwickl. d. Kr. Schönlanke.]
267. **Łangowski**, Jerzy: Pięcioletni plan rozwoju gospodarczego miasta Poznania w 1. 1961—1965. In: Kron. m. Po. 1962, 1. S. 16—24. [D. Fünfjahresplan f. d. wirtschaftl. Entwickl. d. Stadt Posen i. d. J. 1961—65.]
268. **Radkiewicz**, Waclaw: Dzieje Zakładów H. Cegielski w Poznaniu 1846—1960. Studium ekon.-hist. Po.: (PWN) 1962. 253 S., Abb., Bildn., Tab., Schriftt., russ., engl. u. dt. Zsfass. [D. Gesch. d. H. Cegielski-Betriebe i. Posen, 1846—1960. Wirtschaftsgeschichtl. Untersuch.]
269. **Rocznik** ekonomiczny. Ekonomičeskij eżegodnik. Economic yearbook. 1961/62. (Red. Janusz Wierzbicki.) Po.: (PWN) 1962. 350 S., Tab., Zeichn. (Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 13.)
270. **Rocznik** Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu. R. 1959/60. Po. 1962. 190 S., Abb., Tab., Schriftt. [Mschr.] [Jahrbuch d. Wirtschaftshochsch. i. Posen f. d. J. 1959/60.]
271. **Rocznik** Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu. R. 1960/61. Po. 1962. 206 S., Abb., Tab., Schriftt. [Mschr.] [Jahrbuch d. Wirtschaftshochsch. i. Posen f. d. J. 1960/61.]
272. Die wirtschaftliche Entwicklung der West- u. Nordgebiete Polens [**Rozwój** gospodarczy ziem zachodnich i północnych Polski, dt.]. Autorenkollektiv. (Warsz.) Państw. Wyd. Ekon. 1961. 342 S., Abb.
273. **Węgrzyk**, Zygmunt: Poznań jako gospodarcza stolica Wielkopolski. In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 11. 1960/61. S. 109—114. [Posen als führendes Wirtschaftszentrum Großpolens.]
274. **Wojciechowski**, Henryk: Efektywność Międzynarodowych Targów Poznańskich dla życia gospodarczego Poznania. [M. Tab.] In: Kron. m. Po. 30. 1962, 2. S. 17—30 [D. effektive Bedeut. d. Internat. Posener Messe f. d. Wirtschaftsleben d. Stadt Posen.]
275. **Barczyk**, Georg: Die Organisation der landwirtschaftlichen Betriebe in Polen u. den deutschen Ostgebieten, ihre Umgestaltung nach 1956 u. die Auswirkung auf die Produktion. Gießen: Wilh. Schmitz (i. Komm.) 1962. 111 S., 1 Kt.-Sk. (Gießener Abhandl. z. Agrar- u. Wirtschaftsforsch. d. europ. Ostens. 22. — Osteuropastudien d. Hochschulen d. Landes Hessen. 1, 22.)
276. **Dworecki**, Edward, Wi[adysław] Szepliński: Rolnictwo województwa bydgoskiego. ([Bydg.] 1961.) 231 S., Kt., Tab. [D. Landwirtsch. d. Woj. Bromberg.]

277. **Falkowski**, Marian, Gabriela Karłowska: Rozwój łąkarstwa w Wielkopolsce. Po.: (PWN) 1961. 198 S., Abb., Tab., Schriftt., engl. Zsfass. [D. Entwickl. d. Grünlandwirtsch. i. Großpolen.] (Prace Komisji Nauk Roln. i Komisji Nauk Leśnych. 9,2. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Nauk Roln. i Leśnych.)
278. **Gryfin-Gałązkiewicz**, Maciej, Tadeusz Dolata: Jak lepiej gospodarować w rolnictwie poznańskim? (Po.:) Wyd. Pozn. (1961). 96 S., 23 Bildn. u. Tab. [Wie kann man i. d. Posener Landwirtschaft besser wirtschaften?]
279. **Grynia**, Maria: Łąki trzęślicowe Wielkopolski. Po.: (PWN) 1962. 126 S., Abb., Tab., Schriftt., engl. Zsfass. [D. Grasweiden Großpolens.] (Prace Komisji Nauk Roln. i Komisji Nauk Leśnych. 13,2. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Nauk Roln. i Leśnych.)
280. **Karzel**, Karl: Die deutsche Landwirtschaft in Posen in der Zeit zwischen den beiden Weltkriegen. Marb./L.: (J. G. Herder-Inst.) 1961. XII, 205 S., 6 Kt.-Sk. [Mschr.] (Wiss. Beitr. z. Gesch. u. Landeskde Ost-Mitteleur. Nr 51.)
281. **Mierniczak**, Aleksander, Włodzimierz Minicki, Wiktor Stręk: Kierunki rozwojowe produkcji zwierzęcej w woj. poznańskim w l. 1961—1965. Po.: (PWRiL) 1962. 157 S., Abb., Kt., Tab. [Entwicklungstendenzen d. Tierzucht i. d. Woj. Posen i. d. J. 1961—65.]
282. **Mrówczyński**, Dominik: Czerwone polskie bydło rawickie. Po. 1961. 54 S., Abb., 1 Kt., Tab., Schriftt., engl. Zsfass. [Mschr.] [Poln. Rotvieh aus Rawitsch.] (Prace Komisji Nauk Rolniczych i Komisji Nauk Leśnych. 8,1. — Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Wyd. Nauk Rolniczych i Leśnych.)
283. **Nawrocki**, Stanisław: Rozwój kapitalizmu w rolnictwie Wielkopolski w l. 1793—1865 (na przykładzie majątku lwóweckiego). The development of capitalism in agriculture in the district of Poznań [Posen] (Wielkopolska [Großpolen]) from 1793 to 1865. Po.: (Państw. Wyd. Nauk.) 1962. 266 S., Kt., Tab., Schriftt., engl. Zsfass. (Badania z dz. społ. i gosp. Nr 43.)
284. **Pasterczyk**, Zygmunt: Rola Polskiej Partii Robotniczej w przeprowadzeniu reformy rolnej w woj. poznańskim w l. 1945—1948. Po. 1962. 48 S., Tab. [Mschr.] [D. Bedeut. d. Poln. Arbeiterpartei f. d. Durchführung d. Agrarreform i. d. Woj. Posen i. d. J. 1945—48.] (Materiały Sesji Popularnonauk. Kom. Woj. Pol. Zjedn. Partii Robotn. w Po. pów. XX-leciu PPR w Wielkop. Nr 4.)
285. **Roczniki** Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Annals of the Poznań [Posen] Agricultural College. (Przewodn. kom. red.: Eugeniusz Matusiewicz.) 12. 1962. [Po. 1962.] 276 S., Abb., Tab., Schriftt., russ. u. engl. Zsfass. [Mschr.]
286. **Roczniki** Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Annals of the Poznań [Posen] Agricultural College. (Przewodn. kom. red.: Eugeniusz Matusiewicz.) 13. 1962. Po. 1962. 340 S., Abb., Tab., Schriftt., russ. u. engl. Zsfass. [Mschr.]
287. **Śliwa**, Zdzisław: Obecny stan i przyszłe kierunki rozwojowe owczarstwa w Wielkopolsce. [M. Abb., Tab., russ. u. engl. Zsfass.] In: Roczn. nauk roln. Ser. B. 78. 1961, 1. S. 115—161. [Gegenwärtiger Stand u. zukünftige Entwicklungstendenzen d. Schafzucht i. Großpolen.]
288. **Śliwa**, Zdzisław: Rys historyczny rozwoju owczarstwa w Wielkopolsce. [M. Tab., russ. u. engl. Zsfass.] In: Roczn. nauk roln. Ser. B. 77. 1961, 4. S. 971—993. [Hist. Abriß d. Entwickl. d. Schafzucht i. Großpolen.]
289. **Szafran**, Helena: Ogrody ozdobne Poznania dawniej a dziś. [M. Abb., Kt., Tab. u. Zeichn.] In: Kron. m. Po. 29. 1961, 4. S. 69—85. [D. Ziergärten Posens ehem. u. heute.]
290. **Walas**, Stefan: Doświadczenia produkcyjne hodowców poznańskich. [M. Abb.] In: Hodowca drobn. inwent. 9. 1961, 12. S. 10—12. [Erfahrungen d. Posener Viehzüchter.]

291. Podstawowe **Zadania** wielkopolskiego rolnictwa w dziedzinie wzrostu produkcji zbóż i pasz. Z mat. posiedz. plen. Kom. Woj. PZPR w Po. w dn. 13 i 14 XI 1961 r. (Po.:) Wyd. Pozn. (1961). 177 S., Kt., Tab., 4 Taf. [D. Hauptaufgaben d. großpoln. Landwirtsch. auf d. Gebiet d. Steigerung d. Getreide- u. Futtermittelerzeugung.]
292. **Barciński**, Florian: Podstawy surowcowe uprzemysłowienia okręgu wielkopolsko-kujawskiego. [M. russ. u. engl. Zsfass.] In: Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Ekon. w Po. 1. Ser. 1962, 5. S. 9—40. [D. Rohstoffgrundlagen d. Industrialisierung d. großpoln.-kujaw. Bezirkes.]
293. **Eckhardt**, Konstanty: Struktura zatrudnienia w przemyśle województwa poznańskiego (w l. 1939—1959). Po.: Wyższa Szkoła Ekon. 1962. 214 S., 1 Faltbl., 11 Kt.-Sk. [D. Beschäftigungsstruktur i. d. Industrie d. Woj. Posen i. d. J. 1939—59.] (Zesz. nauk. 2. Ser. Nr 25. — Wyższa Szkoła Ekon. w Po.)
294. **Gruchman**, Bohdan: Problemy powojennego rozwoju przemysłu w Wielkopolsce w świetle danych statystycznych. [M. Tab., russ. u. engl. Zsfass.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 8. 1959/60 (1961). S. 11—23; 270; 280. [Probleme d. Industrieentwickl. i. d. Nachkriegszeit i. Lichte statist. Angaben.]
295. **Jezierski**, Andrzej, Elżbieta Kaczyńska: Geschichte der Industrie im 19. Jh. Forsch. a. d. J. 1946—1958. In: Acta Poloniae hist. 4. 1961. S. 175—194. [Betr. u. a. d. Posener Land.]
296. **Pogorzelski**, Zbigniew: Tendencje rozwojowe przemysłu terenowego m. Poznaniu. [M. Tab.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 11. 1960/61. S. 125—133. [Entwicklungstendenzen d. Standortindustrie d. Stadt Posen.]
297. **Rynkowska**, Anna: Rozwój przemysłu w Kaliszu w l. 1815—1831. [M. Tab.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 2. Kalisz. 1961. S. 245—293. [M. engl. Zsfass.:] The development of the Kalisz [Kalisch] industry from 1815 to 1831. S. 473—475.
298. **Rzemiosło** wielkopolskie w okresie zaborów 1793—1918. Praca zbior. pod red. Zdzisława Grota. 1: Czesław Łuczak, Położenie ekonomiczne rzemiosła wielkopolskiego w okresie zaborów 1793—1918. Po.: (PWN) 1962. 159 S., Tab., Schriftt., dt. Zsfass. [D. großpoln. Handwerk z. Z. d. poln. Teilungen 1793—1918. 1. D. wirtschaftl. Lage d. großpoln. Handwerks z. Z. d. poln. Teilungen 1793—1918.]
299. **Szamberlan**, Andrzej: Wybrane zagadnienia państwowego przemysłu drobnego m. Poznania. [M. Tab.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 11. 1960/61. S. 134—139. [Ausgewählte Probl. d. staatl. Kleingewerbes d. Stadt Posen.]
300. **Tetzlaw**, Jerzy: Rola przemysłu w rozwoju m. Poznania w okresie 1956—1960. [M. Tab., russ. u. engl. Zsfass.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 11. 1960/61. S. 33—48. [D. Bedeut. d. Industrie f. d. Entwickl. d. Stadt Posen i. d. J. 1956—60.]
301. **Węgrzyk**, Zygmunt: Problematyka rozwoju przemysłu okręgu Inowrocław-Konin-Łęczyca. [M. 1 Kt., Tab., russ. u. engl. Zsfass.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 8. 1959/60 (1961). S. 25—32; 270—271; 280—281. [D. Problematik d. Industrieentwickl. d. Bezirkes Hohensalza-Konin-Lentschütz.]
302. **Wykrętowicz**, Stanisław: Przemysł cukrowniczy w zachodniej Polsce w l. 1919—1939. (Die Zuckerindustrie in Westpolen i. d. J. 1919—1939.) Po.: (PWN) 1962. 158 S., 3 Falttaf. (Badania z dz. społ. i gosp. Nr 44.)
303. **Frasunkiewicz**, Ludwik: Budownictwo w mieście Poznaniu i województwie w l. 1960—1965. In: Prz. budowl. 33. 1961, 11. S. 650—652; 687. [D. Bauwirtsch. i. d. Stadt u. Woj. Posen i. d. J. 1960—1965.]

304. **Wieczorek**, Irena: Przedsiębiorstwa budownictwa terenowego w woj. poznańskim. [M. Abb. u. Tab.] In: Budown. wiejskie. 7. 1962, 2. S. 23—27. [Ländliche Bauunternehmen d. Woj. Posen.]
305. **Krygowski**, Bogumił: Zagadnienia zaplecza wodnego m. Poznania. [M. Zeichn.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 11. 1960/61. S. 149—153. [Probl. d. Hinterlandes d. Stadt Posen i. bezug auf deren Wasserversorgung.]
306. W sprawie **Zaopatrzenia** wsi woj. bydgoskiego w wodę. In: Budown. wiejskie. 7. 1962, 2. S. 30—31. [Zur Frage d. Wasserversorgung d. Dörfer d. Woj. Bromberg.]
307. **Zoll**, Józef: Problem gospodarki wodnej na terenie woj. poznańskiego. [M. Tab.] In: Roczn. i spraw. Pol. Tow. Ekon., Oddz. w Po. 11. 1960/61. S. 154—161. [Ein Probl. d. Wasserwirtsch. d. Woj. Posen.]

VII. SOZIALGESCHICHTE

308. **Borowski**, Stanisław: Kryzys agrarny w Wielkopolsce w przeddzień dekretu uwłaszczeniowego z 1823 r. In: Roczn. dz. społ. i gosp. 24. 1962. S. 117—128. [M. franz. Zsfass.:] La crise agraire en Grande Pologne la veille du décret de l'acensement de 1823. S. 129—130.
309. **Czubiński**, Zbigniew: Ruch robotniczy we wschodnich powiatach Wielkopolski w okresie II Rzeczypospolitej. 1918—1939. Po. 1962. 220 S., Abb., Bildn., 1 Kt., Tab., Schriftt. [D. Arbeiterbeweg. i. d. östl. Kreisen Großpolens z. Z. d. Zweiten Republik. 1918—39.] (Prace Wyd. Filoz.-hist. Ser.: Historia. Nr 6. — Uniw. im. Adama Mickiewicza w Po.)
310. **Danileczuk**, Bolesław: Ruch robotniczy w Wielkopolsce 1871—1914. Toruń: Wyd. Uniw. Mik. Kopernika 1961. V, 328 S. [D. Arbeiterbeweg. i. Großpolen 1871—1914.]
311. **Dziamski**, Seweryn: Polityczne organizacje akademickie w Poznaniu w l. 1934—1939. In: Kron. m. Po. 29. 1961, 3. S. 43—55. [D. polit. Studentenorganisationen i. Posen i. d. J. 1934—39.]
312. **Kubiak**, Stanisław: Ruch socjalistyczny w Poznańskim. 1872—1890. (Po.) Wyd. Pozn. (1961). 232 S., Abb., Bildn., Tab., Schriftt., dt. Zsfass. [D. sozialist. Beweg. i. Posener Gebiet. 1872—1890.]
313. **Łukaszewicz**, Witold: Ruch robotniczy w Wielkopolsce i na Pomorzu Gdańskim 1890—1907. Toruń: Wyd. Uniw. Mik. Kopernika 1961. 118, XXIV S. [D. Arbeiterbeweg. i. Großpolen i. Danz. Pommerellen i. d. J. 1890—1907.]
314. **Pelka**, Bolesław: Działalność rad opiekuńczych w Kaliszu w latach 1834—1870. [M. 5 Faks.] In: Osiemnaście wieków Kalisza. 3. Kalisz. 1962. S. 319—356. [M. engl. Zsfass.:] The activities of the guardian councils in Kalisz [Kalisz] in 1834—1870. S. 460—461.
315. **Źródła** do dziejów klasy robotniczej na ziemiach polskich. Red. Natalia Gąsiorowska-Grabowska. T. 2. Śląsk, Wielkopolska, Pomorze, Warmia, Mazury, Zachodnia Galicja. 1890—1900. Wyd. Tadeusz Cieślak [u. a.]. Warsz.: PWN 1962. 957 S., Tab. [Quellen z. Gesch. d. Arbeiterklasse i. d. poln. Landen. Hrsg. v. N. G.-Gr. 2. Schles., Großpolen, Pommerellen, Ermland, Masuren, Westgalizien. 1890—1900.]

VIII. GEISTIGES UND KULTURELLES LEBEN

316. **Wybór** tekstów do dziejów kultury Wielkopolski. (Teksty oprac. Zygmunt Boras [u. a.]. Red. Roman Pollak. Po.) Wyd. Pozn. (1962). 455 S., Abb., Bildn. [Auswahl v. Texten z. Kulturgesch. Großpolens.]
317. Wyd. Kult. Prezyd. Rady Nar. m. Po. — Ogólne **Założenia** polityki kulturalnej m. Poznania na l. 1962—1980. Po. 1962. 26 S., 4 Bildn., 1 Pl., Tab., 8 Taf. [Allg. Grundlagen d. Kulturpolit. d. Stadt Posen i. d. J. 1962—80.]

318. **Barbacki**, Stefan: O działalności Zakładu Genetyki Roślin w Poznaniu. In: Nauka pol. 9. 1961, 4. S. 153—160. [Üb. d. Tätigkeit d. Inst. f. Pflanzengenetik i. Posen.]
319. **Informator** Politechniki Poznańskiej. Na r. 1960/61. (Mat. zebr. i oprac. Stanisław Wieliczko. Red. nacz. Roman Kozak. [Po. 1961]: Zakł. Prod. Skryptów PP.) 315 S., Tab. [Mschr.] [Nachschlagewerk üb. d. Techn. Hochsch. Posen f. d. J. 1960/61.]
320. **Kohte**, Wolfgang: Deutsche landesgeschichtliche Forschung im Posener Land. In: Osttdt. Wissenschaft. 8. 1961. S. 97—110.
321. **Kowalenko**, Władysław: Tajny uniwersytet ziem zachodnich. Univ. Pozn. 1940—1945. Po.: Inst. Zach. 1961. 238 S., Abb., 1 Kt., engl. Zsfass. [D. geheime Univ. d. Westgebiete. D. Univ. Posen 1940—45.] (Badania nad okup. niem. w Pol. 7.)
322. **Kronika** Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za r. ak. 1958/1959 za rektoratu prof. dra Alfonsa Klafkowskiego i otwarcie roku akademickiego 1959/1960 w dniu 1 paźdz. 1959 r. (Zred. Adam Łopatka.) Po.: (PWN) 1961. 273 S., Abb., Bildn., Tab., Schriftt. [Chronik d. Adam-Mickiewicz-Univ. i. Posen f. d. Studienjahr 1958/59.]
323. **Modrzejewski**, Józef: Rozbudowa szkół wyższych w Poznaniu. [M. Zeichn.] 2. In: Kron. m. Po. 30. 1962, 2. S. 55—62. [D. Ausbau d. Hochschulen i. Posen. 2.]
324. **Dobbermann**, Paul: Vom Schulwesen der ehemaligen Provinz Posen. In: Posener Stimmen. 10. 1962, 2. S. 3—5.
325. **Festschrift** zum Rogasener Schülertreffen am 17. u. 18. Nov. 1962 in der Ostdeutschen Akademie in Lüneburg aus Anlaß des 100-jährigen Bestehens des Rogasener Gymnasiums. Hrsg. v. Helmut Schiefelbein. (Bonn: Zimnoch 1962.) 39 S., 2 Taf. [Umschlagt.] 100 Jahre Rogasener Gymnasium.
326. **Klanowski**, Tadeusz: Germanizacja gimnazjów w Wielkim Księstwie Poznańskim i opór młodzieży polskiej w l. 1870—1914. Na przykł. gimn. Marii Magdaleny w Po. Po. 1962. 192 S., Abb., Bildn., 1 Kt., Tab., Schriftt. [D. Germanisierung d. Gymnasien i. Großherzogtum Posen u. d. Widerstand d. poln. Jugend i. d. J. 1870—1914. Am Beisp. d. Maria-Magdalenen-Gymn. i. Posen.] (Univ. im. Adama Mickiewicza w Po. Wyd. Filoz.-hist. Ser.: Historia. Nr 5.)
327. **Kryszkiewicz**, Łucjan: 40-lecie Szkoły Rolniczej w Bojanowie. 1922—1962. ([Warsz.] PWRiL [1962].) 67 S., Abb., Bildn. [40 Jahre Landwirtsch. Schule i. Bojanowo. 1922—62.]
328. **Księga** pamiątkowa III zjazdu wychowanków i wychowawców Liceum i Gimnazjum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu. Inowrocław 1961. 110 S., Abb., Bildn., 1 Taf. [Festschr. üb. d. dritte Treffen d. Schülerinnen u. Schüler d. J. Kasprowicz-Lyzeums u. -Gymnasiums i. Hohensalza.]
329. **Michalski**, Stanisław: Szkolnictwo powszechne i zakłady kształcenia nauczycieli w Wielkopolsce w okresie międzywojennym. Po. 1962. 213 S., Tab., Schriftt. [Mschr.] [D. Volksschulwesen u. d. Lehrerbildungsanstalten i. Großpolen i. d. Zeit zwischen d. beiden Weltkriegen.] (Univ. im. Adama Mickiewicza w Po. Wyd. Filoz.-hist. Ser.: Psychologia, pedagogika. Nr 2.)
330. **Pleśniarski**, Bolesław: Poglądy Wielkopolan na sprawy wychowawcze i oświatowe w świetle prasy Wielkiego Księstwa Poznańskiego 1814—1847. Wr.: Zakł. Nar. im. Ossol. 1962. 180 S., Tab., Schriftt. [D. Anschauungen d. Großpolen i. d. Frage d. Erzieh. u. Bildung i. Lichte d. Presse d. Großherzogtums Posen 1814—47.]
331. **Sprawozdanie** z działalności Zarządu Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego w Poznaniu. W l. 1959—1962. Po. 1962. 109 S., Tab. [Mschr.] [Tätigkeitsbericht d. Bezirksverwalt. d. Poln. Lehrerverb. i. Posen i. d. J. 1959—62.]

332. Prezydium Woj. Rady Nar. w Poznaniu. Kuratorium Okręgu Szkoln. i Wyd. Kultury. — **Sprawy** oświaty i kultury województwa poznańskiego. T. 2. (Kom. red.: Józef Kwiatek, Leon Leja [u. a.]. Po.) Wyd. Pozn. (1962). 189 S., zahlr. Abb. [Fragen d. Bildungswesens u. d. Kultur d. Woj. Posen. Hrsg. v. Kuratorium d. Schulbezirkes u. d. Kulturabt. d. Präsid. d. Nationalen Wojewodschaftsrates i. Posen.]
333. **Walczak**, Marian: Z kart historii Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wielkopolsce. [M. Tab.] In: Prz. hist.-oświat. 5. 1962, 3. S. 475—494. [Aus d. Gesch. d. Poln. Lehrerverb. i. Großpolen.]
334. **Wykaz** szkół zawodowych okręgu poznańskiego na r. szk. 1961/62. [Po.] 1961. 16 S. [Mschr.] [Verzeichnis d. Berufsschulen d. Bezirkes Posen f. d. Schuljahr 1961/62.]
-
335. **Aleksandrowicz**, Józef: Drukarnie i drukarze miasta Inowrocławia. Przedwodnik wystawy druków urządzanej z okazji 55 rocznicy założenia Stow. Drukarzy Pol. w Inowrocławiu. 1907—1962. Inowrocław 1962. 31 S., Schriftt. [Druckereien u. Drucker d. Stadt Hohensalza. Ausstell.-Führer.]
336. **Puckalanka**, Urszula: Zbiory kartograficzne Biblioteki Głównej UAM w Poznaniu. In: Zesz. nauk. Uniw. Pozn. Nr 38 = Bibliot. Nr 2. 1961. S. 172—179. [D. kartogr. Sammlungen d. Hauptbibl. d. Adam-Mickiewicz-Univ. i. Posen.]
-
337. **Mikołajczyk**, G.: Muzeum w Gnieźnie. [M. 1 Pl.] In: Wiadomości archeol. 28. 1962, 1. S. 100—101. [D. Museum i. Gnesen.]
338. **Nowak**, Aleksander: Muzeum Historii Ruchu Robotniczego im. Marcina Kasprzaka powstało w Poznaniu. [M. Abb.] In: Kron. m. Po. 30. 1962, 3. S. 136—139. [Das M. Kasprzak-Museum f. d. Gesch. d. Arbeiterbeweg. entstand i. Posen.]
339. **Białłowicz-Krygierowa**, Zofia: Powiat śremski. (Warsz.) Inst. Sztuki PAN (1961). 58 S., 1 Kt.-Sk., 117 Abb. a. Taf. [D. Kreis Schrimm. (Inventaris. d. Kunstdenkmäler.)]
340. **Burszta**, Józef: O potrzebie ochrony zabytków kultury ludowej w Wielkopolsce. In: Sprawy oświaty i kult. woj. pozn. 2. Po. 1962. S. 86—93. [Von d. Notwendigkeit d. Schutzes d. Kulturdenkmäler i. Großpolen.]
341. **Łomnicki**, Jerzy, Jan Pic: Działalność konserwatorska na terenie woj. poznańskiego w l. 1954—1960. In: Sprawy oświaty i kult. woj. pozn. 2. Po. 1962. S. 94—102. [D. Arbeit a. d. Gebiet d. Denkmalpflege i. d. Woj. Posen i. d. J. 1954—60.]
342. **Skubiszewski**, Piotr: Patena kaliska. [M. 44 Abb.] In: Rocz. hist. sztuki. 3. 1962. S. 158—213. [M. franz. Zsfass.:] La patène de Kalisz [Kalisch]. S. 213—215.
-
343. **Haluch**, Tadeusz: Pięć lat Państwowej Operetki Poznańskiej. [M. Abb.] In: Kron. m. Po. 30. 1962, 2. S. 158—186. [Fünf Jahre Posener Staatsoperette.]
344. **Hanlik**, Roman: Premiery oper, operetek i baletów w Operze im. St. Moniuszki w Poznaniu od 2 VI 1945 do końca sezonu 1959/60. Cz. I: Opery. In: Kron. m. Po. 29. 1961, 4. S. 122—129. [Opern-, Operetten- u. Balletterstaufführungen i. d. St. Moniuszko-Oper zu Posen v. 2. VI. 1945 b. Ende d. Saison 1959/60. 1: Opern.]
345. **Kaszyński**, Stanisław: Dzieje sceny kaliskiej 1800—1914. Łódź: Zakł. Nar. im. Ossol. we Wrocławiu 1962. 183 S., 6 Bildtaf. [Gesch. d. Theaters i. Kalisch 1800—1914.] (Łódzkie Towarzystwo Naukowe. Wydział 1. Nr 50.)
346. **Knudsen**, Hans: Deutsches Theater in Posen. Erinn. u. Beitr. z. seiner Gesch. (Bad Nauheim:) Christian (1961). 110 S.